

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest I., Fém utca 5-7. Telefon: 150-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1. kiadás 1960. május 4. 6 óra — perc

bb. 1. tizenhét mai magyar író új alkotása, kilenc magyar klasszikus, kilenc külföldi mű - összesen 57 kötet, mintegy háromnegyedmillió példányban - az ünnepi könyvhét kötetei

1960. május 4

május 29-én kezdődik az idén az ünnepi könyvhét. a kiadók 57 új művet jelentetnek meg a könyvhétre, mintegy 745.000 példányban. a régi magyar irodalom alkotásai közül 9, a mai magyar irodalom művei közül 17 könyvet bocsátanak közzé. a külföldi irodalmat 9, az ifjúsági irodalmat 8 mű képviseli. ezenkívül megjelenik 9 tudományos, ismeretterjesztő mű, 5 politikai és egyéb kiadvány.

a könyvhéten megjelenik balázs béla: a kékszakállu herceg vára, jókai az aranyember, egy magyar nábob, kárpáthy zoltán, józsef attila: külvárosi éj című kötete, kölcsény ferenc összes művei, petőfi sándor összes költeményei, petőfi összes prózai művei és petőfi összes verseinek népszerű kiadványa.

az új magyar irodalom számos érdekes, jelentős alkotással képviselteti magát az idei ünnepi könyvhéten. a mai magyar írók új regényeinek, versenek többsége éltünk jelenlegi problémáiról szól. az ellenforradalom alatt és utáni időköt ábrázolja földéak jános tékoztók című, munkásokról szóló regénye és zalka miklós különös ember című könyve. a termelőségvetkezett kérdéseivel, a magyar falu átalakulásának problémáival foglalkozik tamási áron szírom és boly, urbán ernő aranyfűst című regénye. kodolányi jános válaszon című könyvében a 19-es tanácsköztársaságról ír és a kommunisták hősiességének állít emléket. érdekesnek ígérkezik fodor józsef, jankovch ferenc, készthelyi zoltán, vas istván és kiss ferenc új verseskötete. megjelenik darvas józsef: országuton, várostanyán, dobozy imre: kisregények és elbeszélések, erdős lászló: a szökevény című műve. kiadják oravecz paula: faforgácsok, rideg sándor: kristóf rózsá, szabó magda: disznótor és barabás tibor: egy címíró emlékiratai., című könyvét.

a könyvhét egy ik külföldi érdekességének ígérkezik aragon: a nagyhét című világhírű regénye. megjelenik tolsztoj: háboru és béke című remekművének új kiadása, thomas mann: varázshegy című kötete és chabrol: egy emberrel többen című regénye. kiadják a nagy francia kommunista költő, paul eluard válogatott verseit, quasimodo, az új nobel-díjas olasz költő verseit és gladkov válogatott elbeszéléseit. megjelenik solohov: akik a hazáért harcoltak című, a nagy honvédő háboru hőseiről szóló legújabb regénye és nyikolajeva: harc utközben című műve.
/folyt.köv./

mti belföldi hírek

2. kiadás 1960. május 4. 6 óra 05 perc

bb. 1. /tizenhét mai magyar író 1. folyt/

az ifjúsági irodalmat a könyvhéten ákos károly: ismeretlen világ, artner tivadar: élet és művészet, dékány andrás: csempészek, hősök, kovai lőrinc: párbaj, jefremov: androméda köd, móra: sétálni megy panká, szántó györgy: három vaskorona és tatay sándor: puskák és galambok című műve képviseli.

a politikai kiadványok között jelenik meg: a vallás titkai című érdekes gyűjteményes kötet, továbbá arthu kahn: a besugó és heym: a kozmikus korszak című műve.

bizonyára sokan örülnek majd turós emil - turós lukács új szakácskönyvének és magyarai: rádióamatőrök zsebkönyve című munkájának.

a tudományos és ismeretterjesztő művek között sok gazdagon illusztrált, szép kivitelű művészeti, tudományos kötet és érdekes tanulmány lát napvilágot. kiadják bacher béla: orosz szobrászat, keresztury dezső: balaton, kókai-fábián: a huszadik század zenéje, molnár gábor: jaguárországból, öveges józsef: kísértetziánk és gondolkozunk és herman ottó: a madarak hasznáról és káráról című könyvét. közreadják révai józsef válogatott esztétikai tanulmányainak kötetét, hatvány lajos irodalmi tanulmányait, továbbá eckhardt sándor: gyarmathy balassa bálintnak thirsisinek angelicával, sylvanusnak galatheával való szerelmükről című kötetét./mti/

..-

bb. 2. csaknem 12 és félezer bérlő látogatta az ifjúsági hangversenyeket - ötszáz ipari tanuló a bérlési előadásokon - évről-évre növekszik a koncertlátogató fiatalok száma

ifjúsági

1960. május 4.

a mostani évad ifjúsági hangversenyeinek sorozata lényegében már befejeződött, s megkezdődtek az új évad előkészületei. az 1959/60-as szezon ifjúságunk zenei nevelésének jelentős előre haladásáról adott képet: míg négy éve 12, három éve 37 előadást tartottak a fiataloknak, s ezeket ezerhatszáz, illetve négyezernyolcszáz bérlő látogatta, addig a mostani évadban 107 hangversenyt adtak 12.433 fiatal bérlőnek. a nevelést fokozatosan terjesztették ki

az ifjúság különböző rétegeire, tavaly például az ipari tanulóknak, s most már olyan nagy az érdeklődés, hogy több sorozatot ismételni kellett. a budapesti általános és középiskolások, ipari tanulók egyetemisták és főiskolások, valamint a főváros hangszeres-zenét tanuló fiataljai nyolc bérlési sorozatot hallgattak végig, míg a peremkerületek ifjúságának 10 sorozatot rendeztek.

/folyt.köv./

mti belföldi hírek

3. kiadás 1960. május 4. 6 óra 10 perc

bb. 2 / csaknem 12 és félezer- 1. folyt/ rj

a központi hangversenytermek nagy látogatottsága és távol-sága a főváros külső kerületeitől szükségessé tette, hogy a peremkerületek fiataljai részére külön rendezzenek hangversenyeket, lakóhelyükhöz közel. első ízben tavaly hirdettek bérlési sorozatokat ezeknek a kerületeknek a művelődési otthonaiban, a s művelődési ügyi minisztérium és a péstmegyei tanács lehetővé tette, hogy a bestkörnyéki fiatalok is válthassanak bérlőket ezekre a koncertekre. ebben az évadban 40 hangversenyt adtak fiatal művészeink, kitűnő öntevékeny zene és énekkaraink a peremkerületek művelődési otthonaiban a fiataloknak.

az országos filharmónia a jövő évre emelni kívánja a bérlők számát az ipari tanulók és a peremkerületek ifjúsága körében. a fiatal műzikuok klubjának mintájára a peremkerületekben is létrehozunk hasonló klubokat, amelyekben egy-egy énektanár vezetésével közösen megvitatják az elhangzott koncerteket, megismerkednek a következő hangversenyek műsorára tüzdött művekkel és szerzőik életművével,

egy-egy fiatal művész ismerteti munkásságát, a klubtagok is eljátszának különböző zeneműveket, s zenés fejtörőket, társasjátékokat rendeznek./mti/

..-

bb. 3. minden ferencvárosi általános - és középiskolában bevezetik a politechnikai oktatást

1960. május 4

a kilencedik kerületi tanács legutóbbi ülésén tárgyalta a politechnikai oktatás helyzetét és fejlesztését. a ferencváros 16 általános iskolájából kilencben már megkezdtek a politechnikai oktatást. hatvanegy munkacsoportban 1.189 tanuló vesz részt a műszaki-gyakorlati oktatáson. a középiskolák általában az ugynevezett öt plusz 1-es rendszerben dolgoznak, vagyis a politechnikai oktatásban résztvevő osztályok tanulói a hét öt napján elméleti tárgyakkal foglalkoznak, egy napot pedig műhely gyakorlatokkal töltönek. a fáty andrás gimnázium egyik osztályában bevezették a 4 plusz 2-es oktatási rendszert, amelynek két nap jut a gyakorlati képzésre. ehhez hasonló osztály budapestén még az árpád gimnáziumban van. ebben az oktatási formában a fiúk az érettségivel együtt lakatosipari képesítést is szereznek.

/folyt.köv./

m t i b e l f ö l d i h i r e k

4. kiadás 1960. május 4. 6 óra 15 perc

bb. 3. / minden ferencvárosi általános..... 1. folyt./ rj

a politechnikai oktatásban igen nagy segítséget nyújtanak a kerület üzemei, ennek is köszönhető, hogy az iskolákban jól felszerelt tanműhelyek vannak, az általános gimnáziumok növendékeit a kerület 30 gyára látja vendégül üzemi gyakorlaton.

a tanács a jövő tanév elejével általánossá teszi a politechnikai oktatást, amit szeptembertől minden általános iskola ötödik osztályában és az általános gimnáziumok első osztályában megkezdődik. az előkészítő munka már tart, a tanács felhívta a kerület üzemeit, támogassák a tanműhelyek felszerelését és fogadják be üzemi gyakorlatra a középiskolás csoportokat. számos üzem máris kedvezően válaszolt a felhívásra, az iskolák igazgatói májusban többéves szerződést kötnek azokkal az üzemekkel, amelyek hajlandók üzemi gyakorlatra befogadni a középiskolásokat. a fáy andrás gimnázium egyik osztályában továbbra is 4 plusz 2-es képzést rendszeresítenek, a malomszerelő vállalat, amely eddig is segítette a munkát, felajánlotta, hogy a leendő géplakatos szakmunkások számára 100.000 forintos költséggel külön tanműhelyt rendez be az iskolában. /mti/

-o-

bb. 4. az év eleje óta harminnyolcféle műszer, öt újfajta kábelgyártó gép és számos szerszám gép mintapéldánya készült el - befejezéséhez közeledik az 1500 tonnás tengerjáró tervezése - eredményesen halad a műszaki fejlesztés a kohó- és gépiparban

1960. május 4.

a kohó és gépipari minisztérium iparpolitikai főosztálya a műszaki fejlesztés eredményeit vizsgálva megállapította, hogy a minisztériumhoz tartozó üzemek az év eleje óta jelentősen előre haladtak a gépek automatizálásában és a korszerű gyártási módszerek bevezetésében. igen nagyot fejlődött a szerszámgyártás, ahol a legújabb műszaki követelményeknek megfelelő gépcsaládokat alakítanak ki. a fémáru- és szerszámgyártásban például az egyik alaptípushoz már a hatodik és a hetedik gépfajta terveit készítik, határidő előtt átadták az em 500-as másoló- esztérga mintapéldányát, és elkészültek a korszerű revolver-automata rajzai. a szerszámgyártás más üzemeiben a közismert hidrofíxnél tökéletesebb hidraulikus másolóberendezést és könnyen kezelhető műszerész-esztérgákat állítottak elő. /folyt.köv./

m t i b e l f ö l d i h i r e k

5. kiadás 1960. május 4. 6 óra 20 perc

bb. 4. / év eleje óta harminnyolcféle..... 1. folyt./ rj

a külföldi és a hazai gényeknek megfelelően ötféle kábelgyártó gép mintapéldányai is elkészültek, három másfajta kábelgyártó gép konstrukcióját pedig tökéletesítették.

a híradástechnikai iparág több, rendkívül értékes új gyártmányt készített el, befejezték például a crossbar automata telefontözpontokhoz tartozó kapcsológép új változatának tervezését. az új gép az eddiginél sokkal inkább alkalmas nagytömegű gyártásra, karbantartása egyszerűbb, előállítási költsége alacsonyabb. egy másik, most elkészült terv alapján rövidesen különleges ultrarövid hullámú adó-vevő berendezések gyártását kezdik meg, amelyek többek között az épülő szovjet gázvezeték működésének irányítására is alkalmasak.

a híradástechnikai iparág az év eleje óta korszerű lemezjátszókat az eddiginél nagyobb teljesítményű adócsöveket és újfajta antennákat is előállított. többek között elkészült egy olyan antenna mintapéldánya is, amely a miskolci, a szentesi és a jövőben épülő többi televíziós reléállomás adásainak vételére alkalmas. még a második negyed évben az antenna sorozatgyártását is megkezdik.

tovább fejlődött a személyszállító és a tolóhajók gyártása. mindketten hajótípushoz elkészültek a távvezérlő berendezések tervei, megkezdtek az eddiginél nagyobb, 2000 lóerős tolóhajó tervezését. a gheorghiu dej gyárban befejezéséhez közeledik az 1500 tonnás tengerjáró tervezése. ebből a viszonylag nagy befogadóképességű hajóból nemsokára egész sorozatot exportálnak indonéziába.

a műszeripar ismét teljes egészében eleget tett esedékes gyártmányfejlesztési tervének. az év eleje óta 38 újfajta műszer mintapéldányát és 28-nak a próbasorozatát készítette el, a tervezett 14 helyett 19 új típusú műszer üzemszerű gyártását kezdte meg. jelentős új cikkek, a 24 csatornás hordozható szeizmikus berendezés, amely a geofizikai kutatásoknál alkalmazható.

a kohó- és gépiparban kedvező előrehaladás következett be a gyártásfejlesztésben, vagyis a korszerű új technológiák terjesztésében is. a mezőgépiparban például a vágókat is gyorsabban halad a műszint-tervek végrehajtása. műszaki szervezéssel és intézkedésekkel négy milliárd helyett eddig négy és félmilliárd forintot takarítottak meg. a hajó és az autóiparban elterjedt az automatikus hegesztés és bátrabban használják fel a műanyagot. terveket dolgoztak ki, amelynek alapján a mentő- és motorcsónakok a jövőben teljes egészében műanyagból készülnek, hasonlóképpen műanyagból állítják majd elő a nagyobb hajók belső berendezéseit. /folyt.köv./

mti b e l f ö l d i h i r e k

6. kiadás 1960. május 4. 10. óra 45 perc

bb. 4. / év eleje óta harmincyolcféle..... 2. folyt./rj

az ikarus gyár a 66-os és a 303-as típusú autóbuszok egyes ajtóit gyártja majd poliszterből. a csepel autógyár az acélt helyettesítő fekete temperöntvény felhasználásával a precíziós öntés, továbbá a finomkovacsolás elterjesztésével ebben az évben összesen öt és félmillió forintot takarít meg./mti/

bb. 5. korszerűbb, tetszetős csomagba kerülnek a mirelit készítmények.

1960. május 4.

a hűtőipari igazgatóság számára már szerelik az állami nyomdában azt az olaszországban vásárolt különleges nyomdagépet, amely alkalmas celofán többszínű nyomására.

még ebben a hónapban megkezdik a négyszín nyomású celofán burkolat gyártást. az ipar egyelőre egymillió doboz bukolásához szükséges nyomtatott celofánt rendelt meg./mti/

bb. 7. termést hozott a kínai törpe-banánfa az ujszegedi fűvész-kertben

1960. május 4.

az ujszegedi fűveszkert üvegházaiban szépen fejlődnek a meleg-égövi növények. az üvegházakba behatoló tavaszi napsugár gyakran 28-30 fokra is felmelegíti a levegőt, s ebben a párás melegben most termést hozott a dél-kinában honos, törpenövésű banánfa. a fiatal, 2 éves fa első termése bőséges, egy-egy banán hosszában bár még nem fejlődött ki teljesen - eléri a 10-15 centimétert, a kedvező körülmények között előreláthatólag hónapokig terem majd a kínai törpebanán./mti/

mti b e l f ö l d i h i r e k

7. kiadás 1960. május 4. 6 óra 30 perc

bb. 6. elkészült egy új típusú motorkerékpár mintapéldánya csepelen
1960. május 4.

a legutóbbi gazdasági műszaki konferencián a csepel vas- és fémművek motorkerékpárgyárának vezetői bejelentették, hogy 1962-re új típusú motorkerékpárt készítenek. az új típusú gép mintapéldány már elkészült.

az új motorkerékpár formája többé-kevésbé azonos az eddig ismert csepel-típusokéval, de lényegesen korszerűbb. félig burkolt, vonala modernebb, súlya 10-20 kilóval kevesebb, teljesítménye nagyobb. a motorblokk hűtőbordázata alumíniumból készült, s öntöttvas béléses. a hangtompító korszerűsítésével „hangja” is kellemesebb. kisebb a kormány és a nyereg távolsága. az összes elektromos kábelket, valamint a portasztó és kuplung kábeleket rejtetten vezették.

ebből a típusból rövidesen elkészül egy akkumulátoros változat is./mti/

bb. 8. százhuszonkét citrom termett egy kiskőrösi citromfán

1960. május 4.

huszonkét évvel ezelőtt nyolcéves citromfát ajándékozott gáspár endre kiskőrösi fogásznak az egyik paciense. a fa a rendelőben azóta szépen kifejlődött és évente gazdag terméssel ajándékozta meg tulajdonosát. az idén 122 citromot érlel a szobamagasságu fa./mti/

mti belföldi hírek

8 kiadás 1960. május 4. 9 óra 10 perc

bb. 9. hírek sorokban

1960. május 4.

huszonhárom termelőszövetkezetet villamosítanak hajdu- bi-
harban a tiszántúli áramszolgáltató vállalat dolgozói ebben az
esztendőben. a magasfeszültségű vezetékek tartó- oszlopait már
legtöbb helyen felállították. a debreceni micsurin és a
vörösmarty, valamint a hajduböszörményi 2 kongresszus termelő-
szövetkezetben a belső szerelésen dolgoznak.

x x x

két és félmillió forintos költséggel felújítják a szombathe-
lyi takarógyár évtizedekkel ezelőtt épült korszerűtlen fonodá-
ját.

x x x

a szakonyi homokbányában tavaly korabronzkori sírokat talál-
tak. a soproni liszt ferenc muzeum tudósai öt zsugorított csont-
vázat tartalmazó sirt tántak fel. a munkát folytatják.

x x x

tizenkét nap alatt összeraktak egy százkét férőhelyes
tehénistállót a sztáunvárosi 26. számú építőipari vállalat munká-
sai az iváncsai táncsics tsz- ben. a varga- vencel féle újítással
a helyszínen előregyártott elemeket autódaru segítségével állí-
tották össze.

x x x

a debreceni népi együttes fennállásának 10. évfordulója alkalmából
július közepén országos népi táncfesztivált rendeznek
debrecenben. a felszabadulási kulturális szemle sikeresebb szerep-
lőin kívül három külföldi táncsoport is szerepel az ünnepségen.

x x x

a hejőcsabai cementgyár dolgozói első negyedévi tervüket
több mint 109 százalékra teljesítették. áprilisban is több nappal
a határidő előtt tették eleget havi tervelőírásuknak és a hó-
nap végéig mintegy 3.500 tonna cementet gyártottak terven felül.
ezzel teljesítették a második negyedévre esedékes felajánlásukat.

x x x

/ folyt. köv./

9.05.

mti belföldi hírek

9 kiadás 1960. május 4. 9 óra 50 perc

bb. 9. / hírek sorokban... 1. folyt./

a győr- sopron megyei kisipari szövetkezeti hálózatot
úgy bővítik, hogy a második ötéves terv végére a megye falvai-
nak háromnegyed részében legyen kisipari szövetkezet.
már az idén bevezetik a mosógépjavitó szolgálatot. addig is, amíg
a hajdusági iparművek rátér a garanciális javításra, a kapuvári és a
soproni vasszerelő szövetkezet foglalkozik a falvakban is elter-
jedt mosógépek karbantartásával.

x x x

a szombathelyi városi pártbizottság kezdeményezésére munkásdalár-
dákat alakítanak szombathelyen. a tervek szerint a nagyobb üze-
mekben önnálló kórusokat, a kisebbekben pedig dalárdát szervez-
nek. ezekből négy területi kórust alakítanak.

x x x

a borsodnádasi lemezgyárban kelemen gábor és kurtán ferenc
szocialista hengerész brigádjai két hónapig bemutatták munkamód-
szerüket a hengermű első- műszakján, amelyek sokáig gyengébb
teljesítményt nyújtott. a munkamódszer átadás után félmillió
forint értékű megtakarítással a második helyre került a műszakok
versenyén.

x x x

a dimávg gépgyárban a hulladékanyagok tervszerű hasznosi-
tásával az év első három hónapjában több mint kétmillió forint
értékű megtakarítást értek el.

x x x

perlon ruhaszáritókötelet gyárt a szegedi kenderfonógyár
hálókészítő üzeme. a kötelet többszáz elemi szálból sodorják,
vastagsága alig három milliméter, s szükség esetén ötszáz kilós
terhet is elbir. lemosható, nem korhad, élettartama többszörö-
se a kenderkötélnél. a perlonkötél celofánzacskóban kerül majd
forgalomba.

x

körülbelül négymillió forintos állami segítséggel négy zalai
megyei termelőszövetkezet épít bekötőutat az idén. az utak
pétrivente, pátró, nemeshetés, és zalaszentlászló tsz községeket
kapcsolják majd a főközlekedési utvonalakhoz. a 10 kilométer
hosszu út építését a közös gazdaságok
kézi- és fogaerővel segítik.

x x x

/ folyt. köv./

9.15.

1960. május 4.

11 óra 30 perc

bb. 9./ hírek sorokban..... 2. folyt/

a győri kötöttkesztyű gyárban tavaly 56 korszerű motoros sik-kötőgépet kaptak és új épületrészt is emeltek. az év eleje óta eddig negyven, a nyáron újabb 26 motoros gép üzembeállítását könnyítik a dolgozók munkáját.
/ mti/

bb. 10. a tanító- és óvónőképzőkre is kiterjesztik a levelező-
oktatást

1960. május 4.

a művelődésügyi miniszter rendelkezése értelmében az 1960.-1961-es tanévtől kezdődően a budapesti, a debreceni, a kaposvári, a nyíregyházi, a szegedi és a szombathelyi felsőfoku tanítóképzőkben, valamint a kecskeméti, a soproni és a szarvasi óvónőképző intézetekben is bevezetik a levelező oktatást. ez azt a célt szolgálja elsősorban, hogy az általános iskolák alsó tagozatában, az óvodákban, továbbá a tanítói, vagy óvónői képesítést igénylő egyéb pedagógiai munkakörben a képesítés nélkül dolgozók is megszerezhessék a képesítést. a rendelkezés szerint a levelező tagozaton szerzett szakképesség minden tekintetben azonos értékű a nappali tagozaton elnyerttel.

a tanítói- és óvónőképzők levelező tagozatára azok a 22. életévüket befejezték, de 40 évesnél nem idősebb dolgozók jelentkezhetnek, akik legalább egy év óta olyan munkakörben tevékenykednek, amelynek ellátásához általános iskolai tanítói, vagy óvónői képesítés szükséges. a felvétel feltétele gimnáziumi, vagy azzal egyenértékű más érettségi bizonyítvány, illetve képesítés. a levelező oktatás tanulmányi ideje a tanítóképzőkben három, az óvónőképzőkben pedig két év. a hallgatók tandíját nem fizetnek. ugyanazok a kedvezmények illetik meg őket is, amelyeket a legutóbbi évről vonatkozó minisztertanácsi határozat a felső- oktatási intézmények levelező hallgatóinak biztosít.

a felvételi kérelmeket a munkahely szerint illetékes megyei, megyei jogú városi tanács művelődésügyi osztályához, illetve budapesten a fővárosi tanács oktatási osztályához kell benyújtani. a kérelmeket innen küldik a felvételre illetékes intézet igazgatójához. a jelentkezőknek felvételi vizsgát kell tenniük, felvételükre a tanító, illetve óvónőképző intézet igazgatója dönt.

a felvételeknél előnyben részesítik azokat a jelentkezőket, akik pedagógiai-munkakörben lépésük előtt termelőmunkát végeztek.
/ mti/

9.30.

Felső

1960. május 4.

11 óra 30 perc

bb. 11. szakági munkacsoportok segítik a pamutipar második öt-
éves tervének kidolgozását- felméri és összehasonlítják a négy legnagyobb textilgyár működésének adatait

1960. május 4.

a pamutipar három főágában tiz-tizenkét szakemberből álló csoportok alakultak, hogy az új öt éves terv készítéséhez segítséget nyújtsanak a vállalatoknak. a fonó- szövő-, és kikészítő szakági munkacsoportoknak üzemi, műszaki vezetők, tervezők, kutatók, a könnyűipari minisztérium és az országos tervhivatal, képviselői a tagjai, akik a terv készítése közben behatóan meg tudják vizsgálni, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközök hogyan használhatók fel a legcélszerűbben.

a második öt éves terv időszakában ugyanis a pamutiparban a fonódék, szövődék termelését mintegy 30 százalékkal akarják növelni. a fónóiparban ezt főleg az üzemek rekonstrukciójával, a szövődékben az automatizálással szándékoznak elérni. szombathelyen elkészül az új fonóda első része, ahol 24.000 órával kezd meg majd működését. szegeden a meglévő fonóda mellé építenek szövődét. békéscsabán 1000 gépes szövődét létesítenek. a meglévő gyárakban mintegy 2800 - 3500 régi gépet cserélnek ki nagyobb teljesítményű új automata szövőgépekre. a kistex-ben, a kőbányai textilben folytatják a múlt évben megkezdett gépcserét és hozzálátnak ehhez a goldberger textilművek szövődéjében is. a textil kikészítő gyárakat szintén nagyarányú rekonstrukcióval korszerűsítik.

a szakági munkacsoportok közreműködésével kidolgozott vállalati javaslatokat, ugynevezett ellenterveket még nem összesítették, de a pamutipari igazgatóságon máris megállapíthatók, hogy a csoportok tevékenysége igen hasznos volt. a vállalatok például az új gépek teljesítményét, a rekonstrukciók eredményeit magasabbra tervezték, mint az iparigazgatóság, vagyis gyorsabb ütemű termelékenység-növelésre számítanak. ezenkívül több gépet akarnak és tudnak elhelyezni a meglévő munkatermekben, ezáltal az építkezésre fordítandó beruházások csökkenthetők.

a négy legnagyobb textilgyárunk, a kistex, a goldberger textilművek, a kőbányai textilművek és a magyar pamutipar érdekes kezdeményezést valósított meg. tizenkét tagú, ugynevezett munkaszervezési csoportot hozott létre. a csoport a terv készítéséhez, illetve végrehajtásához a négy gyár egész tevékenységére kiterjedő, a műszaki körülményeket figyelembevevő felméréseket végez, az összegyűjtött adatokat összehasonlítják, elemzik. ílymódon bemutatják a szervezethez, illetve ahol ez fennáll, a szervezethez tartozó termelékenység növelésének tartalékait.

folyt.köv./

10.

Felső

mti belföldi hírek

12 kiadás 1960. május 4. 10 óra 40 perc

bb. 11./ szakági munkacsoportok segítik..... (folyt./

Jelenleg a szövélőkészítők munkájának felmérése folyik, a vizsgálat jó alapot szolgáltat arra, hogy a négy gyár bármelyike sőt az iparág többi üzeme is, a tapasztalatokat felhasználva, átvegye a legjobb módszereket és így egyaránt a legmegfelelőbbben kihasználják a termelőberendezéseket.
/mti/

..-

bb 12. kibirta a fagyot a földdel letakart korai paradicsom - ötszáz holdról szállítanak korai szabadföldi paradicsomot az állami gazdaságok

1960. május 4.

az állami gazdaságokban már az elmúlt években kísérleteztek azzal, hogy földtakarással védjék a korán kiültetett paradicsomot, mivel az eredmények kedvezőek voltak, az idén 500 holdon áprilisban kiültették a palántákat, amikor a meteorológia a tavaszi fagyok érkezését jelezte, gépi kapák segítségével földdel takarták be a paradicsompalántákat, a tapasztalatok szerint ugyanis 4-5 napos takarás nem árt meg a növényeknek.

az idén a legtöbb helyen 3 fokos fagyot kellett kiállni a növénynek, amikor elmúlt a veszély, kézzel óvatosan leszedték a földet a palántákról és azt tapasztalták, hogy a hideg nem okozott figyelemreméltó kárt, ilyen módon már június végén, a szokottnál két-három héttel korábban megkezdhetik az állami gazdaságok a szabadföldön termesztett paradicsom nagy tételekben való szállítását, e módszer alkalmazása nagyüzemi méretekben is kifizetődő, ugyanis gépekkel naponta 14 hold takarható be, a föld eltávolítására pedig holdanként 4-5 munkanapot kell fordítani, a többi kiadás a korai értékesítésnél bőségesen megtérül. /mti/

..-

9.55.

mti belföldi hírek

13 kiadás 1960. május 4. 11 óra 15 perc

bb 13. sportöltözői tolvajokat ítéltek el

1960. május 4.

több alkalommal követett el lopást sportegyesületek öltözőiben ormai gábor hetedik kerület bethlen gábor utca 45, és szelei szilveszter, kilencedik kerület vágóhid utca 27 szám alatti lakos. különböző felszerelési tárgyakat, ruhaneműeket loptak el a vasas, az elektromos művek sporttelepének, illetve a bartók béla uti tenisztelepnek az öltözőjéből. ormai két személyi igazolványt is ellopott, s ezek felhasználásával többek között mosógépet, porszívót, kvarclámpát, fényképezőgépet bérelt a kölcsönző vállalatától. hamisított megbízó levéllet és a lopott személyi igazolványt a jellemző kölcsönzőt is felkereste, s az egyik intézmény nevében csizmákat bérelt. a kölcsönvett használati tárgyak nagy részét aztán eladta, mindketten más bűncselekményeket is elkövettek, s rávettek két fiatalkorut, hogy segítsenek nekik.

a központi kerületi bíróság ormai gábert két évi és hat hónapi, szelei szilvesztert egy évi börtönre ítélte, s ormaival szemben elrendelte korábbi kegyelemből három évi próbaidőre felfüggesztett nyolchónapi börtönbüntetésének végrehajtását is. fiatalok büntetésüket egy évi felfüggesztett börtönre ítélte, illetve egy évi időtartamra próbára bocsátotta a bíróság. /mti/

..-

bb 14. június 5-én ünneplik a pedagógus napot

1960. május 4.

az idén június 5-én ünneplik hazánkban a nevelők napját, a kilencedik pedagógus nap ünnepségeit a fővárosban és vidéken részben június 4-én, szombaton, több helyütt pedig vasárnap, 5-én rendezik a hazafias népfront, a tanácsok, a nőtanács, a pedagógusok szakszervezetének helyi szervei, valamint a kisz és a szülői munkaközösségek. a pedagógus nap alkalmából a kiemelkedő munkát végzett nevelőknek kitüntetésekkel adnak át, s országsszerte köszöntik majd őket az iskolák tanulói a szülői munkaközösségek. ünnepségek lesznek a felsőoktatási intézményekben is. /mti/

..-

10.10.

Handwritten signature

bb 15. a második öt éves terv időszakában elkészül Magyarország gravitációs és földmágneses, a 15 éves távlati terv idején pedig szeizmikus geofizikai térképe

1960. május 4.

hazánk ma is tartja az eötvös Loránd által megszerzett vezető helyét a geofizikában. Amint Dombai Tibor, az eötvös Loránd geofizikai intézet igazgatója elmondotta, a felszabadulás óta eltelt 15 év alatt az ország geofizikai feltérképezése hatalmas lépésekkel haladt előre a gravitációs, a földmágneses és a szeizmikus mérésekkel egyaránt. Ezekből a mérésekből lehet következtetni ugyanis a talaj szerkezetére.

A gravitációs mérések nálunk a múlt század utolsó negyedében kezdődtek. A felszabadulásig különböző módszerekkel összesen 56.000 gravitációs méréssel állapították meg egyes pontokon a nehézségi gyorsulás értékét. A felszabadulás után rendszerezték az eddigi eredményeket és gyorsított ütemben folytatták a felmérést úgy, hogy máig a gravitációs mérések száma elérte a száz ezret. Már csak körülbelül 20.000-30.000 újabb mérés van hátra, hogy az ország gravitációs geofizikai feltérképezése teljes legyen. Ez a második öt éves terv időszakának végére várható, amint Boulanger szovjet professzor megállapította, hazánk máris gravitációsan a legjobban felmért ország a világon.

A földmágneses méréseket már 1847-ben megkezdték, de a rendszeres munkára itt is csak a felszabadulás után kerülhetett sor. Ma már csaknem 45.000 állomás hálózata be sűrű elhelyezésben másfél kilométeres távközzel az ország területének 81,7 százalékát, a második öt éves terv időszakában itt is elérjük a száz százalékot. ennél a módszernél a mágneses térerősségből a következtetnek a talaj szerkezeti viszonyaira.

A geofizikai mérések közül a legfiatalabb az úgynevezett szeizmikus mérés. 10-30 méterrel a felszín alatt robbantást hajtanak végre. az így kiváltott rezgések a különböző jellegű rétegeken különbözőképpen törnek meg, illetve verődnek vissza, és a hullámok terjedési sebességének ismeretében a visszaérkezés időtartamából állapítható meg a felszín alatti kőzetvonulatok kiemelkedése, vagy be-süllyedése.

/folyt.köv./

10.20.

[Handwritten signature]

bb 15. /a második öt éves terv... folyt./-

ezt a mérést, amely valójában csak a felszabadulás után indult meg, a magyar geofizikusok már majdnem 19.000 kilométer hosszú szelvényben végezték el. az egész ország szeizmikus felmérése a 15 éves távlati terv időszakában fejeződik be.

A három mérési eljárással összegyűjtött adatok feldolgozása után alakul ki az egységes mélyszerkezeti kép. ez pedig igen jelentős segítséget ad majd elsősorban a kőolaj, de a kőszén és egyéb széntnyersanyagok kutatásához is. az adatok ugyanis általában 600 méteres mélységből adnak tájékoztatást, de 15-16 kilométeres mélységekből is szereztek már adatokat ezekkel a módszerekkel és az ilyen eredményeknek is nagy jelentőségük van, elsősorban tudományos szempontból. /mti/

--

bb 16. üzemi konyha létesítésére szerződhetnek a közös gazdaságok a földművesszövetkezetekkel - házhoz szállítják a családi menüt - 1500 mozgóbolttal a nagy nyári munkák idejére

1960. május 4.

Az országos földművesszövetkezeti tanács vendéglátóipari szakbizottsága utasította a földművesszövetkezeti vendéglátóipar vezetőit, hogy a jövőben különös gondot fordítsanak a termelőszövetkezeti községek ellátására. a nagy nyári munkák idejére az üzemi étkeztetés a termelőszövetkezet és a földművesszövetkeze között előzetesen kötött szerződés alapján szervezzék meg. szerződést lehet kötni arra, hogy a vendéglátóipar a közös gazdaság minden hozzájárulása nélkül, meghatározott összegért szállít megállapított kalória-értékű menüt, vagy egytálételt. Lehetőség van arra is, hogy részben, vagy egészben a termelőszövetkezet lássa el a húst, zöldségfélékkel, stb. az üzemi konyhát. a földművesszövetkezetek ebben az esetben csak felszerelést és szakembert adnak.

Az érdeklődés országszert igen nagy. többhelyütt - elsősorban fejér, békés, heves és somogy megyékben - már aláírták a szerződéseket. a somogy megyei kőröshegy községben gazdálkodó termelőszövetkezet tagjai közül például négyszázan veszik igénybe a földművesszövetkezeti vendéglátóipar ilyen szolgáltatásait a nagy nyári munkák idején. a múlt évi 1200-ról az idén 1500-ra emelik a mozgóbolttal számát.

/folyt.köv./

10.25.

[Handwritten signature]

bb-16. /üzemi konyha... folyt./-

sok községekben, ahol a parasztasszonyok rendszeresen résztvesznek a közös munkában, még vasárnap se szívesen vesződnek a főzéssel. így például a békés megyei orosháza és battonyán tömegesen készítik a vendéglőkben a családi menüt, s házhoz is szállítják. ez a falusi ember régi szemléletétől oly nagyon elütő „kezedeményezés”, az ország más vidékein is mind szélesebbkörűen terjed. ezért a szakbizottság úgy határozott, hogy mindazokon a helyeken, ahol ilyen igény tapasztalható, a földművesszövetkezeti vendéglőknek meg kell kezdeniük a családi menü készítését, illetve fel kell készülniük a házhozszállításra. határozat született arra is, hogy a jövőben a legkisebb községeket is rendszeresen el kell látni cukrászsüteményekkel. italboltokban, büfékben, élelmiszerszaküzletekben állandóan többféle edességet kell tartani. a tárolás megkönnyítésére hűtőszekrényekkel és hűtővitrinekkel látják el ezeket a boltokat.

határozattá emelte a szakbizottság azt a javaslatot is, mely szerint a földművesszövetkezeti vendéglátóipar is hozzájárul a parasztfjúság színvonalas szórakoztatásához. a nagyobb községekben a családi kisvendéglőket televízióval, rádióval és lemezjátszóval látják el. biliárdasztalokat, sakkot és egyéb szórakoztató játékokat kapnak ezek az egységek. gondoskodnak arról, hogy a napisajtót valamint a heti - és folyóiratokat is megtalálják ezeken a helyeken. /mti/

..

bb 20. a bunham üstökösöt figyelik a győri vasgyár csillagászati távcsövén

1960. május 4.

egy évvel ezelőtt, 1959. május 1-én avatták fel a wilhelm pieck vagon- és gépgyár csillagászati szakkörének új távcsövét. a józsef attila művelődési otthon tetőteraszán elhelyezett, ötszázszoros nagyítású, tükrös távcsövet a gyár dolgozói maguk építették az uránia csillagvizsgáló segítségével.

a szakkör tagjai azóta sikeresen munkálkodtak egyrészt a tudományos kutatásban, másrészt a közönség oktatásában. részletes csillagtérképet készítettek. ezenkívül felolgozták a csillagászat múltját az ősidőktől egészen napjainkig.

ezekben a napokban a bunham üstökös utját figyelik, és észrevételeiket közlik az országos csillagvizsgáló intézettel. az üstökös megfigyelését időnként lehetővé teszik a közönség részére is. /mti/

10.45.

Helis

bb 17. május 15-20 között kezdik meg a MÁV új menetrend-könyvének árusítását - az új menetrend-könyv 90.000 példányban jelenik meg - közvetlen motorvonat budapest-berlin között, hungária néven

1960. május 4.

a MÁV új menetrendje május 29-én lép életbe, de május 15-20 között már megkezdik az új menetrend-könyv árusítását a szokásos helyeken, így a MÁV-pályaudvarokon, az íbusz-nál és az utasellátónál. az új menetrend-könyv 90.000 példányban jelenik meg, úgyhogy az utazóközönség kellő időben és számban hozzájuthat. a nagy menetrend-könyvvel egyidejűen megjelenik a balatoni kis menetrend-könyv is, amely pontos tájékoztatót nyújt majd az üdülőknek, hogyan közlekedhetnek vasuton a Balaton-mentén. ugyancsak megvásárolhatja a közönség azt a kis zsebkönyvet, amely feltünteti a budapestre érkező és a budapestről induló vonatokkal kapcsolatos tudnivalókat.

a MÁV új menetrendjének lesz néhány érdekessége, mind a nemzetközi, mind a belföldi utazási lehetőségeket nézve. hungária néven új motorvonatot indít a MÁV budapest-berlin között, mégpedig naponta. a szerelvények a nyugati-pályaudvarról reggel 7 órakor indulnak és 21.52 órakor érkeznek berlinbe, berlinből pedig 7.37 órakor indulnak és 22.15 órakor érkeznek a nyugati pályaudvarra. a szerelvényen csak nemzetközi utasok utazhatnak és hely-jegy váltása kötelező.

örvendetes, hogy a tavalyinál is jobb lesz az idén a balatoni forgalom. vasárnap reggel például a déli partra a tavalyi három helyett öt gyorsvonat indul, s köztük egy olyan, amely budapest déli pályaudvar és balatonföldvár között sehol sem áll meg. új motorvonat közlekedik majd budapest-dombóvár-kaposvár-gyékényes között is, s ezzel budapest-kaposvár között az utazási idő 50 perccel rövidül meg. az esti órákban budapestről pécsre induló gyors menetideje is 40 perccel csökken. új gyorsvonatot állítanak forgalomba budapest nyugati pályaudvar-hódmezővásárhely között is, mégpedig szolnokon és szentesen át, s ezzel ez az ország-rész is gyorsvonathoz jut. /mti/

bb 18. kétszáznegyvenvonalas telefonközpont, csaknem négyezer távbeszélő állomás, négy távgépíró bonyolítja le az ipari vásár hirdetését

i kf/kf vm ki

1960. május 4.

a budapesti ipari vásáron az eddig bejelentett igények alapján 50 telefonállomással többet kell felszerelni a vásár területén, mint a múlt évben.

/folyt. köv./

10.50.

mti belföldi hírek

18 kiadás 1960. május 4. 12 óra 10 perc

/bb 18. kétszáznegyvenvonalas telefonközpont... 1. folyt.

a nagyobb igények kielégítésére a vásár távbeszélő központját -40 állomással- 240 állomásosra bővítették. a hazai üzemek, gyárak, üzletek, kiállítók vásári kirendeltségeinek 250 állomást szerelnek fel. a külföldi cégek a tavalyi 52 helyett eddig már 84 telefont kértek, a közönségnek 23 nyilvános távbeszélőfülkét állítanak fel, s az alkalmi postahivatalban-kizárólag interurbán beszélgetésekre-két külön állomást helyeznek üzembe. a rendezőség, a mentők, a rádió-televízió és más hasonló intézmény beszélgetéseit 20 közvetlen telefonállomáson bonyolítja le. ugyancsak a megnövekedett igényekre a tavalyi egy helyett négy géptávirót állítanak munkába, kettőt a magyar kereskedelmi kamara kérésére kettőt pedig nyilvános telex állomásként, amelyről a bel-és a külföldi telex előfizetők egyaránt felhívhatók.

a vásár hírközlését tehát a tavalyinál nagyobb telefonközpont, csaknem 400 távbeszélőállomás és négy géptáviró bonyolítja majd le. /mti/

bb 19. jelentős segítség a vidék egészségügyének

1960. május 4.

az egészségügyi minisztérium és az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének kezdeményezésére nagyjelentőségű akció indult a vidék orvosellátásának megjavítására. jelenteg különösen a termelőszövetkezeti és ipari vidékeken meglehetősen sok az üres körzeti orvosi állás. addig is, amíg mód nyílik az állások végleges betöltésére, a minisztérium és a szakszervezet felhívással fordult az egyetemek, nagy kórházak és más állami egészségügyi intézmények orvosaihoz, vállaljanak három hónapos helyettesítést az üresen álló körzetekben. a terv szerint egy-egy intézmény vállalná az illető termelőszövetkezeti, vagy ipari körzet patronálását és az önként jelentkező intézeti orvosok felváltva háromhónapos turnusokban dolgoznának a körzetben. a vidékre lemenő orvosok az állandó munkahelyük után járó teljes fizetésen túl körzeti orvosi fizetés felét is megkapják, azonkívül a helyi tanácsok és a szakszervezet gondoskodik jól felszerelt rendelőről, lakószobáról és ételmezősről, továbbá havonta egyszer megtérítik az állandó lakóhelyükre és onnan ideiglenes állomáshelyükre utazás költségeit.

az orvosok körében élénk visszhangot keltett a felhívás és máris megkezdődtek a jelentkezések. június elején előreláthatólag 80-90 jelenteg üres körzetben kezdik meg a munkát a patronáló intézetek orvosai. /mti/

11.05.

mti belföldi hírek

19 kiadás 1960. május 4. 12 óra 25 perc

bb 21. óriási ivadéknevelő tavakat létesítenek

1960. május 4.

a tógazdaságok, továbbá a természetes vizek: tavak, folyók holtágak halivadék utánpótlására az idén nagyszabású építkezésbe kezdtek. a tervek szerint püspökladány határában 300 holdnyi, velence határában pedig további száz holdnyi tórendszert építenek mintegy 13 és félmillió forintos költséggel. a tavak évente többmillió, mintegy kétezer mázsa halivadék nevelésére lesznek alkalmasak. az építkezést mindkét helyen megkezdték, s előreláthatólag még az idén befejezik. ez a nagyszabású beruházás várhatóan nagyot lendít a magyar halgazdálkodáson, mivel a tavakban nevelő ivadékokkal hamarosan teljes mértékben el tudják látni az ország tógazdaságait és természetes vizeit. az új tavak üzembe helyezése után nemcsak pontyivadékokat, hanem az ugynevezett szeméthalat pusztító jól értékesíthető nemes ragadozó halakból, elsősorban süllőből és harcsából is nagy mennyiséget telepítenek majd évről-évre a tógazdaságokba és a természetes vizekbe. /mti/

bb 22. tíz állandó és hatvan idénynapközi otthonnal bővül az idén az óvodai hálózat szabolcsban

1960. május 4.

a szabolcs-szatmár megyei tanácsok és a termelőszövetkezetek azon munkálkodnak, hogy megkönnyítsék az asszonyok bekapcsolódását a mezőgazdasági munkába. már ez évben például tíz községben létesítenek állandó napköziotthonos óvodát, kettőben pedig egy-egy foglalkozási csoporttal bővítik a megővőt. ezeket - egy kivételével - termelőszövetkezeti községekben hozzák létre, s mintegy háromszáz gyermeket helyezhetnek el bennük. a nyári nagy munkák idejére hatvan termelőszövetkezeti községben szervezik meg az idény-napköziotthonos óvodát. így ezeknek száma a megyében százötvenre emelkedik. körülbelül ötezer gyermekre vigyáznak majd, amíg édesanyjuk dolgozik. ugyancsak termelőszövetkezeti falvakban tíz általános iskolai napközi otthon is nyílik, mintegy száz tanuló részére. ezeknek az intézményeknek a fenntartásához sok helyen a termelőszövetkezetek is hozzájárulnak. ellátják őket felszerelésekkel, zöldség- és gyümölcsfélékkel és egyéb élelmiszerekkel, a szükséges technikai személyzet egyik tagjának munkacsoportot juttatnak. ezen a téren szép példával járnak az élen a tiszavasvári és tiszalöki termelőszövetkezetek. /mti/

11.15.

mti belső hírek

20 kiadás 1960. május 4. 13 óra 20 perc

bb 23. két új munkásklubot avattak pécsétt, még ebben a hónapban munkásklubot kap vasas bányatelepülés

1960. május 4.

új munkásklubot avattak pécs 3. kerületében és kertvárosban, a klubok létrehozásában a környék lakói társadalmi munkában segítettek, a párt százezer forintot adott a két munkásklub berendezéséhez.

az újonnan avatott klubokkal együtt pécsétt jelenleg öt, baranyában harminc munkásklub működik, a pécsvasasi bányásztelepülésen még ebben a hónapban újabb munkásklubot adnak át rendeltetésének. /mti/

bb 24. megkésztérik a gyümölcsleiből készülő üdítő italok gyártását a nagykőrösi konzervgyárban

1960. május 4.

az idén nagymennyiségű vitamindus gyümölcslevet készítenek a nagykőrösi konzervgyárban, a különleges technológiát igénylő gyártási művelet új üzemszert rendeznek be, már felszerelték, az olaszországban vásárolt berendezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy az idén megkésztérik a termelést, külföldön igen kedvelt és a hazai piacon is mindinkább keresett cikk a paradicsomszörp, egyedül ebből hatvan vagonnal készítenek, ennek nagyrésze külföldre kerül, legalább ennyi üdítőital készül almából, meggyből, barackból, szamócából is a hazai szükségletek kielégítésére. /mti/

bb 25. földalatti „betonpalota”, a csongrádi kadarkának

vid te-ki lm 1960. május 4.

csongrádon, a délalföld legnagyobb borpincéjének építését fejezte be a szegedi 5. számú mélyépítő vállalat a csongrád-vidéki pincegazdaság részére, a föld alatt mintegy hetven méteres hosszúságban betonfalak között sorakoznak a négy méter magas, csempés, beton bortartályok, ezekben - a régebbi kisebb borpince befogadóképességével együtt - mintegy huszonhétezer hektoliter bort lehet szakszerűen kezelni, tárolni. /mti/

11.30.

mti belső hírek

21 kiadás 1960. május 4. 13 óra - perc

bb 26. nyolcvannégy lengyel lótenyésztő látogat bábólnára, mezőhegyesre és szilvásváradra

1960. május 4.

nyolcvannégy lengyel lótenyésztési szakember társasutazást szervezett azzal az elhatározással, hogy megtekintik a híres magyar méneseket, a „lovás-turisták”, három napot töltenek bábólnán, majd ugyanannyit mezőhegyesen és szilvásváradon. /mti/

bb 27. akadémiai bizottság alakult az öntözési kutatások összehangolására - bővítik az öntözéses kísérleti gazdaságokat

1960. május 4.

a második ötéves terv végéig - mint ismeretes - mezőgazdaságunk öntözött területe a jelenleginek mintegy két- és félszeresére, az azután következő években pedig további többszáz ezer holddal növekszik, az öntözéses gazdálkodás nagyarányú kiterjesztésének megalapozására az idén az eddigieknél szervezettebb és szélesebb körű tudományos kutatások és kísérletek kezdődnek.

a több intézmény hatáskörébe tartozó kutatómunka összehangolására most alakult meg a tudományos akadémia agrártudományi osztályánál mellett a mezőgazdasági üzemi vizsgázó bizottság, ez irányítja az idén első ízben megindult öntözési alapkutatásokat is, négy intézet gazdaságában - szarvason, kisujszálláson, kalocsán és gödöllőn - azonos kísérleteket kezdenek több növényfajta különböző módosított öntözésével.

az eddiginél sokkal szélesebb körben és nagyobb anyagi befektetésekkel folytatják az üzemi kutatásokat is, eddig jóformán csak a szarvasi kutatóintézetben foglalkoztak öntözési kísérletekkel; az idén már bekapcsolódik ebbe a munkába a nagykunsági mezőgazdasági kísérleti intézet, a debreceni mezőgazdasági akadémia és a gödöllői agrártudományi egyetem is, az utóbbin egyébként az öntözési mérnökök szakképzése is megkezdődött, a bővülő kutatómunkát jelentős be-
ruházásokkal is segítik, a szarvasi intézetben több ezer holdas új öntözéses gazdaság kiépítését kezdték meg, kisujszálláson, s a nagykunsági kísérleti intézetben jövőre indul meg egy új öntözéses gazdaság többmillió forintot igénylő építkezése. /mti/

11.40.

mti b e l f ö l d i h i r e k

22 kiadás 1960. május 4. 13 óra 10 perc

bb 28. „tanácsköztársaság fejeér megyében,, címmel tanulmánykötetet adott ki a fejeér megyei tanács

1960. május 4.

a fejeér megyei tanács művelődésügyi osztályának kiadásában „tanácsköztársaság fejeér megyében,, címmel tanulmánykötet jelent meg, amely az mszmp fejeér megyei bizottságának segítségével készült. a tanulmányokat fiatal szakasfehértvári történelemkutatók - csongor rózsza, farkas gábor, rehák ferenc, dr. kállay istván és bottlik látszló - írták. /mti/

.-

bb 29. öt- és félmillió forintot költenek új művelődési házak építésére szolnok megyében

1960. május 4.

szolnok megyében az üzemek, a termelészövetkezetek, a vállalatok és a tanácsok kezelésében jelenleg több mint 140 művelődési intézményt tartanak nyilván. több helységben, mint például kunmadarason, tiszajenőn, jászboldogházán, tiszaroffon - az igényeket figyelembe véve - már szűknok és korszerűtlennek bizonyultak a kulturális létesítmények. a községfejlesztési alapról a lakosság nagyarányu anyagi és társadalmi hozzájárulásával ezekben a községekben, valamint még nyolc termelészövetkezeti helységben új művelődési házakat építenek. a tanácsok erre a célra több mint öt- és félmillió forintot tartalékolnak. ezzel egyidőben 13 község művelődési házat korszerűsítik, illetve felújítják. tiszakürtön például 70.000 forintos költséggel új színpadot építenek, cserkeszőllőn és mezőhéken pedig kívül-belül rendbehozzák az épületeket. /mti/

.-

11.45.

mti b e l f ö l d i h i r e k

23 kiadás 1960. május 4. 13 óra 50 perc

bb 30. a tudomány segítségével az iparnak, - új technológiával évente negyven tonna jutát takarítanak meg szegeden

1960. május 4.

a szegedi tudományegyetem kolloidkémiai intézetének munkatársai segítik a csongrád megyei könnyüipari üzemeket, nemrégiben a szegedi és a nagylaki kendergyárnak új poliozási eljárást dolgoztak ki, a szegedi ecsetgyárnak pedig jobb ragasztóanyagot állítottak elő. most a szegedi jutaárugyár egyik fontos problémáját oldották meg. várkonyi bernát tanársegéd sugár istvánnal, a jutaárugyár főtechnológusával együtt jelentős minőségjavulást eredményező, ugynevezett emulziós pácolási eljárást kísérleteztek ki. az új páccanyag alkalmazásával másfél százalékkal nőtt a juta kifonhatósága, csökkent a hulladék, s ezzel évente mintegy negyven tonna jutát takarítanak meg. /mti/

.-

bb 31. százharmincötmillió forintot takarítanak meg az idén a műszaki intézkedési tervek megvalósításával a lenin kohászati művekben

1960. május 4.

a lenin kohászati művek dolgozói a több mint hatvan tételt magában foglaló műszaki intézkedési tervek megvalósításával az idén 135 millió forint megtakarítást akarnak elérni. a nagyolvasztó műhél több mint hetven kilóval kívánják csökkenteni az egy tonna nyersvas előállításához szükséges kokszot. az üzem dolgozói felajánlották, hogy az idén huszezer tonna szállóport dolgoznak betönörítvénybe. az acélmű dolgozói, akik mintegy nyolcvanmillió forint megtakarítását akarnak elősegíteni a terv sikerét, első sorban a betétanyag mennyiségének csökkentését tervezik. az év első negyedében ez a törekvésük sikeres volt, mert a vállalatnál is kevesebb anyagot használtak egy tonna acél előállításához. az acél minőségét is többféleképpen akarnak javítani. ennek egyik módja, hogy az acéltömbök felületi tisztítására gépet helyeznek üzembe. a hengerészek főként az ésszerű anyaggazdálkodással csökkentik az önköltséget. /mti/

.-

11.55.

bb 32. a csemegezőlő-termelés felujítására és a direkttermék kicserélésére készülnek zalában — csaknem kétmillió nemes oltványt nevelnek az idén négy termelőszövetkezetben

1960. május 4.

zala megyében a részben már kiöregedett szőlőállomány pótlására, továbbá a csemegezőlőtermelés kiterjesztése és a direkttermő fajták kicserélése érdekében most minden eddiginél nagyobb arányú oltványnevelési akciót indítottak a nagy oltványtermő előhagyományokkal rendelkező községekben, e tekintetben is a termelőszövetkezetek járnak az élen. csupán négy közös gazdaságban csaknem kétmillió szőlőoltványt nevelnek az idén: a zalaszentgróti új barázda 1,013.000-ot, a zalaistváni béke tisz félmilliót, a tünjei ifjú gárda tisz és a zalaudvarnoki rákóczi tisz pedig 200.000-200.000-ot.

a környék legnagyobb oltványtermelő szövetkezete a zalaszentgróti új barázda tisz, amely néhány hónapja növekedett 200 holdasról 3000 holdasra, magába olvasztva a község jó szőlőtermesztő és oltványnevelő gazdáit, mint kiss István, a szövetkezet szőlőtermesztési brigádvezetője tájékoztatásul elmondotta, az új barázda az idén 1,013.000 oltványra kötött értékesítési szerződést, valamennyi oltványukat az ugynevezett hideggyökereztetési módszerrel nevelik, amelynek legfőbb előnye — az egyszerűség mellett — hogy az így nevelt oltványok rendkívül szívósak, életképesek, ötven-hatvan évig jó termőerőben maradnak.

most az oltás idején 60-80 ember foglalatlanok az oltványkészítéssel, többnyire fiatal lányok, fiúk. naponta 30.000-40.000 oltvány készül el. két-három napos „szivatás”, után iskolázzák szép egyenes bakhátakba, ahol őszik gyökeret vernek, majd a télen, tavasszal kész oltványként kerülnek eladásra, a télen még legalább 20 asszonyt tanítanak meg az ügyes mesterségre, s akkor az idénél is több oltvány nevelésére vállalkozhat szövetkezet. szívesen oltanak a fiatalok is, az idősebb gazdák is, hiszen naponta átlag 2 munkaegységet irnak a javukra, ami pénzben — a tervek szerint legalább 70 forintot jelent. /mti/

12.05.

bb 33. hetvenkét brigád nyerte el a szocialista munkabrigád címet az építő-, fa-, és építőanyagiparban — ezernyolcvankilenc váltalta a kitüntető cím kiérdemelését

1960. május 4.

az építő-, fa- és építőanyagipari üzemek dolgozói a legutóbbi termelési tanácskozásokon 72 brigádnak ítelték oda a szocialista munkabrigád címet. legtöbbször borsod-, baranya- és komárom megyében érdemelték ki e kitüntetést. a három megyében már annyi brigád használhatja a szocialista címet mint a többiben együttvéve.

a termelési tanácskozásokon sok új brigád jelentette be, hogy vállalja a szocialista cím feltételeinek teljesítését és így már 1089 brigád kapcsolódott be ebbe a versenybe. budapesten mintegy 350 brigád vesz részt e mozgalomban. a 26-os építőipari vállalatnál, és még több helyen kialakult az a jó kezdeményezés, hogy a szocialista címért küzdő brigádok vezetőnek naplót munkájukról, eredményeikről, a brigádtagok maguk közül választottak megbízottakat, akik a versenyvállalás különböző pontjai szerint külön jegyzik a naplóba a felajánlás teljesítését, a szakszervezet és a műszaki vezetők is figyelemmel kísérik a brigád munkáját, s e tapasztalataik és a napló alapján természetük elő javaslatukat a cím odaítéléséről, a termelési tanácskozás elé.

az építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezete a szocialista brigádmozgalom támogatására most összegyűjti a legjobb tapasztalatokat, s erről tájékoztatja majd a brigádokat. rövidesen tanácskozást is rendeznek, amelyen a szocialista címért küzdő brigádok vezetőivel beszélnek meg a mozgalom egészséges továbbfejlesztésének kérdéseit. /mti/

--

bb 34. piaci jelentés

i n. j. / szb k4 1960. május 4.

a nagyvásártelcpre kedden és szerdán 51 vagon és 9 tehergépkocsis áru érkezett, ebből 3 vagon vegyes darabáru, 28 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 1 vagon paraj, 10 vagon tojás, 3 vagon narancs és 2 vagon citrom.

nagykörösről szabadföldi salátát, a főváros környéki primorkertészetek pedig melegégyi, salátának való kigyó-uborkát szállítottak. az állami élelmiszerboltok az osztályozott spárgát kilónként 6-20, a melegégyi, salátának való kigyó-uborkát 36, a tisztított parajt 5.20, a kerti sóskát pedig 6 forintért árulták. a hónapos-retkét csomónként 1.20-1.40, a csomoge zöldhagymát csomónként 0.80-1.00 forintért adták. /mti/

--

12.15.

Qrelb

sp 35. a kohó- és gépipar legszebb termékei: a fogorvosi műszergyár állványos fogorvosi kezelőkészüléke, a medicor röntgenművek spheroterix mélybesugárzó készüléke, az orion-gyár ar-422-es rádiókészüléke és a csepel szerszámgyár programvezérlésű marógépei

1960. május 4.

az iparművészeti tanács és a kohó- és gépipari minisztérium az idén másodizben hirdetett pályázatot a kohó- és gépipar legszebb terméke cím elnyerésére. bár az idén csak az 1959-ben készült gyártmányaikkal pályázhattak az üzemek, mégis 154 pályamű érkezett be, amelyeknek egy része mind a műszaki megoldás, mint a külső kidolgozás követelményeinek megfelelt. a szakemberek örvöndetesnek tartják, hogy az ipari termékeken egyre kevesebb az öncélu, felesleges és költséges díszítés, nagyobb gondot ügyelnek az egyszerű, de tetszetős formára, a színek harmoniájára, nátrabban alkalmazzák a műanyagot és csökkentik egyes géptípusok súlyát.

a bíráló bizottság szerdán délelőtt ismeretessé vált döntése szerint összesen 22 pályaművet díjaztak és 17-et miniszteri dicséretben részesítettek. a kohó- és gépipar legszebb terméke címet a fogorvosi műszergyár „junior”, állványos fogorvosi kezelőkészüléke /műszaki tervező a gyár műszaki kollektívája, formatervező: karmazsin lászló/, a medicor röntgenművek spheroterix konvengens mélybesugárzó készüléke /műszaki és formatervező: patta jános/, az orion-gyár ar 422-es rádiókészüléke /műszaki tervező: németh lajos, formatervező: kovács mihály/, valamint a csepel szerszámgyár mup-320-as, illetve mfp-3210-as programvezérlésű marógépei /műszaki tervező: lajtai istván, formatervező: demók józsef/ nyerték el.

második díjat kapott a magyar optikai művek szintező műszere, az orion-gyár at-321-es televízió készüléke, a csepel autógyár ikertartályos üzemanyagszállító kocsija, a kőbányai szerszámgyár emu 200-as műszerész esztengapadja és a zuglói gépgyár of-31-es automatikus szeparátora.

harmadik díjban részesült a magyar optikai művek f-30-as fotométere, a laboratóriumi felszerelések gyárának centigrammos gyorsmérlege, az elektroakusztikai gyár sl/901-es stúdió lemezjátszója, a csepel autógyár borszállító gépkocsija, a csepeli kerékpárgyár r-26-os hajlítottcsöves férfikerékpárja, a fémáru- és szerszámgyár rtp-80-as lyukkártyás revolver esztengapadja, a furógépgyár precíziós asztalifuró gépe, a dinávg gépgyár oth-5-ös hidraulikus lemezlője és finom hajszálhuzalhúzó gépe, a zuglói gépgyár lh-412-es laboratóriumi hűthető centrifugája, a fémbutongyár fonaitmlés széke, a csepeli varrógépgyár pannónia 256-os háztartási cikk-cakk varrógépe és a telefogyár kétsívos tranzisztoros táskarádiója.

a díjazott termékeket a budapesti ipari vásáron is bemutatják. /mti/

bb38. /megkezdődött....1.folyt.

a nagyipari gyártmányok művészi színvonalának javítását olyan intézkedések is segítenék, amelyekre az ndk és csehszlovákia adott példát: a nagyfontosságú könnyűipari üzemekben művészeti igazgatókat neveztek ki, akik felelősek a gyár termékeinek művészi megformálásáért, irányítják az ott dolgozó tervező művészeket.

fontos feladatot töltenek be az iparművészeti vállalat stúdiói a művészek, főleg a fiatalok szakmai segítségével, a politikai szervezeti élet kialakításával. a vállalat biztosítja a munka-feltételeket és forgalomba hozza a művészek alkotásait. a fiataloknak ezek a közösségei a jövőben a nagyüzemi tervező munka előiskolái kell legyenek, s ezért már a főiskola növendékei is kapcsolódjanak be a stúdiók munkájába. hangoztatta az előadó hogy a képzőművészeti alap ma már komoly anyagi és erkölcsi bázist jelent iparművészeti vonatkozásban is.

szükséges az is, hogy a szövetség többet foglalkozzék az iparművészekkel, s ennek egyik feltétele, hogy az üzemekben dolgozó iparművészek legjobbjait is felvegye tagjai sorába. befejezésül hangoztatta, hogy a mostani tanácskozástól sokat vár a magyar társadalom, az ipar, a kereskedelem és nem utolsósorban a szép használati tárgyakat, eszközöket igénylő lakosság.

a referátum után megkezdődtek a hozzászólások. kovács zsuzsa, hangoztatta, hogy az iparművészeti alkotások védelmére is megfelelő határozatot kellene hozni, mivel a kivitelező szervek olykor a művész beleegyezése nélkül változtatnak az eredeti elképzeléseken, színeken, formákon. gaubek julia a belső-építészek problémáit tette szóvá, elsősorban azt, hogy tervezőirodánk túlhalmozzák őket munkával. csehszlovákiában és az ndk-ban például négyszer annyi időt adnak azonos munka elvégzésére a belső építészeknek, mint nálunk. dobrovits aladár, az iparművészeti múzeum főigazgatója javasolta a főiskola tanárainak és növendékeinek, hogy süröbben vegyék igénybe a múzeum tanulmányi raktárát a múzeum segítségét, szölt arról is, hogy vidéki múzeumaikban hallatlan kincsek rejtőznek, amelyeket jó lenne bemutatni a nagyközönségnek is. beszélt még arról, hogy a tit foglalkozzék iparművészeti felvilágosítással, ismeretterjesztéssel. végül arról szölt, hogy gyáraink, üzemünk a legszebb tárgyakból hozzának össze gyűjteményt, s ez saját fejlődésüket is elősegítené. többen foglalkoztak az ipari formatervezés növekvő fontosságával, üzemekben dolgozó iparművészeink szakmai és politikai nevelésének, helyzetének kérdésével.

/folyt.köv./

mti belső hírek

27 kiadás 1960. május 4. 11 óra 15 perc

bb 36. termelőszövetkezeti vendégek a kaposvári üzemekben
1960. május 4.

az mszmp somogy megyei bizottsága szerdán vendégül látta a nagyberki kapos völgye termelőszövetkezet 30 asszonyát. a vendégeket szirmai Jenő, a megyei pártbizottság első titkára fogadta, aki hosszan elbeszélgetett az asszonyokkal problémáikról, az időszerű tennivalókról, a termelőszövetkezeti asszonyok délután a textilműveket és ruháüzemeket keresték fel, ahol megtekintették az üzem munkáját és baráti beszélgetést folytattak a nődolgozókkal. /mti/

bb 37. időjárásjelentés

1960. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, szerdán 13 órakor:
enyhébb éjszaka

közép-európában, továbbá nyugat-európa nagy részén tovább tart a száraz, enyhén felhős, csendős idő. európai többi része felhős, szeles, csapadékos időjárású, észak-európa országaiban ma reggel néhány helyen havazás, havaseső is volt. hazánkban kedden kisebb felhőátvonulások voltak, szentgotthárdon és szombathelyen kevés esővel, a kékesen a délelőtti órákban kis hózáporral, majd a déli órákban több, de csak pár percig tartó gyenge záporosóval. a lehullott csapadék mennyisége egyik helyen sem érte el az 1 millimétert. a hőmérséklet a nap folyamán általában 14-17 fokig emelkedett, ma hajnalban 0-4 fokig süllyedt. a dunántul középső tájainak kivételével sokfelé volt mérsékelt talajmenti fagy. a napsütés időtartama általában 10-13, a duna-tisza közének egyik helyén 7-8 óra volt. budapestén kedden a hőmérséklet napi középértéke 10.1 fok volt, 4.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. budapestén szerdán 12 órakor a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, néhány helyen eső, mérsékelt keleti, délkeleti szél, enyhébb éjszaka, a talajmenti fagyok megszűnnek. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-6, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15-18 fok között.

távolabbi kilátások: a hét végén melegebb idő csökkel. a duna vizállása ma reggel: 239 centiméter. /mti/

13.50

Zolt

mti belső hírek

29. kiadás 1960. május 4. 11 óra 30 perc

bb 39. a központi fizikai kutató intézet kísérleti atomreaktora már képes ellátni az országot rövid felezési idejű izotóppal - készen állnak a műszerek a fizikai alapkérdések vizsgálatához

1960. május 4.

egy éve helyezték üzembe a központi fizikai kutató intézet kísérleti atomreaktorát. az évforduló alkalmából az intézet három kutatója az eötvös Loránd fizikai társulat ülésén beszámolt a reaktor életének első évéről.

a reaktor létrejöttének történetét werle Győző, a reaktorüzem vezetője ismertette. beszámolt az atomreaktor felszerelésének éveiről, amíg végül 1959 május 1-én a berendezést átadhatták rendelkezésére. a reaktorral a fizikai kísérleti munkák, valamint az izotópgyártás előkészületei tavaly ősszel megkezdődtek és január 1. óta a reaktor már rendszeresen, menetrendszerűen, működik.

- tavaly a reaktor 123 alkalommal indult meg és összesen 1660 órán át volt üzemben. a rendkívül bonyolult berendezésben - mondotta werle Győző - eddig egyetlen üzemzavar sem fordult elő. a reaktor három izben állt meg a szűrés akaratán kívüli okokból, de akkor is csak az áramszolgáltatás megszűnte miatt, tehát ezek az esetek is a biztonsági berendezések kifogástalan működését bizonyítják. adódtak közben megoldandó feladatok is, ilyen volt például az ugynevezett primér víz tisztaságának állandósítása, a víz ugyanis bizonyos mértékig szennyezett levegővel is érintkezik. sikerült azonban megtalálni a megfelelő szűrőeljárást, és a víz ma is kristálytiszta.

- a védőberendezések a sugárzás minden káros hatását megakadályozzák. nagy mértékben veszik igénybe a manipulátorokat, hogy a dolgozóknak minél kevesebb munkájuk legyen a sugárzásnak esetleg kitett helyeken. ha kivételesen mégis be kell hatolni az ugynevezett „meleg kamrába”, a dolgozóknak valóságos egészségügyi zsiliprendszeren kell átmenniük. mindenképp teljesen levetkőzniek, majd gumicsizmát, műanyag-sisakot és légmentesen záró műanyagruhát vesznek fel: csak így léphetnek be a melegkamrába. kifelé másik uton kell végigmenniük. először ruhástól állnak zuhanyozó alá, s addig kell ott tisztálkodniuk, amíg egy önműködő berendezés meg nem állapítja, hogy az esetleges szennyeződés már eltűnt a ruháról. ezután levetkezőnek, megfürdenek és csak újabb ellenőrzés után öltözhetnek újra „civilbe”.

/folyt.köv./

14.50

Zolt

mti belföldi hírek

26 kiadás 1960. május 4. 14 óra 15 perc

sp 35. a kohó- és gépipar legszebb termékei: a fogorvosi műszergyár állványos fogorvosi kezelőkészüléke, a medicor röntgenművek spheroterix mélybesugárzó készüléke, az orion-gyár ar-422-es rádiókészüléke és a csepel szerszámgépgyár programvezérlésű marógépei

1960. május 4.

az iparművészeti tanács és a kohó- és gépipari minisztérium az idén másodizben hirdetett pályázatot a kohó- és gépipar legszebb terméke cím elnyerésére, bár az idén csak az 1959-ben készült gyártmányaikkal pályázhattak az üzemek, mégis 154 pályamű érkezett be, amelyeknek egy része mind a műszaki megoldás, mint a külső kidolgozás követelményeinek megfelelt, a szakemberek örvedetesnek tartják, hogy az ipari termékeken egyre kevesebb az öncélu, felesleges és költséges díszítés, nagyobb gondot igényelnek az egyszerű, de tetszetős formára, a színek harmoniájára, bátrabban alkalmazzák a műanyagot és csökkentik egyes géptípusok súlyát.

a bíráló bizottság szerdán délelőtt ismeretessé vált döntése szerint összesen 22 pályaművet díjaztak és 17-et miniszteri dicséretben részesítettek, a kohó- és gépipar legszebb terméke címet a fogorvosi műszergyár „junior”, állványos fogorvosi kezelőkészüléke /műszaki tervező a gyár műszaki kollektívája, formatervező: karmazsin lászló/, a medicor röntgenművek spheroterix konvengens mélybesugárzó készüléke /műszaki és formatervező: patta jános/, az orion-gyár ar 422-es rádiókészüléke /műszaki tervező: németh lajos, formatervező: kovács mihály/, valamint a csepel szerszámgépgyár mup-320-as, illetve mfp-3210-as programvezérlésű marógépei /műszaki tervező: lajtai istván, formatervező: demók józsef/ nyerték el.

második díjat kapott a magyar optikai művek szintező műszere, a az orion-gyár at-321-es televízió készüléke, a csepel autógyár ikertartályos üzemanyagszállító kocsija, a kőbányai szerszámgépgyár emu 200-as műszerész esztengapadja és a zuglói gépgyár of-31-es automatikus szeparátora.

harmadik díjban részesült a magyar optikai művek f-30-as fotométere, a laboratóriumi felszerelések gyárának centigrammos gyorsmérlege, az elektroakusztikai gyár sl/901-es stúdió lemezjátszója, a csepel autógyár borszállító gépkocsija, a csepeli kerékpárgyár r-26-os hajlítósöves férfikerékpárja, a fémáru- és szerszámgépgyár rtp-80-as lyukkártyás revolver esztengapadja, a furógépgyár precíziós asztalifuró gépe, a dimívag gépgyár olh-5-ös hidraulikus lemezülője és finom hajszálhuzalhúzó gépe, a zuglói gépgyár lh-412-es laboratóriumi hűthető centrifugája, a fémbutorgyár fonatimlászéke, a csepeli varrógépgyár pannónia 256-os háztartási cikk-cakk varrógépe és a telefontyár kétsíves tranzisztoros táskarádiója.

a díjazott termékeket a budapesti ipari vásáron is bemutatják. /mti/

mti belföldi hírek

27 kiadás 1960. május 4. 11 óra 15 perc

bb 36. termelőségvetkezeti vendégek a kaposvári üzemekben 1960. május 4.

az mszmp somogy megyei bizottsága szerdán vendégül látta a nagyberki kapos völgye termelőségvetkezeti 30 asszonyát, a vendégeket szirmai jenő, a megyei pártbizottság első titkára fogadta, aki hosszan elbeszélgetett az asszonyokkal problémáikról, az időszerű tennivalókról, a termelőségvetkezeti asszonyok délután a textilműveket és ruházati üzemeket keresték fel, ahol megtekintették az üzem munkáját és baráti beszélgetést folytattak a nődolgozókkal. /mti/

bb 37. időjárásjelentés

1960. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, szerdán 13 órakor:

enyhébb éjszaka

közép-európában, továbbá nyugat-európa nagy részén tovább tart a száraz, enyhén felhős, csendős idő. európai többi része felhős, szeles, csapadékos időjárásu, észak-európa országaiban ma reggel néhány helyen havasodás is volt. hazánkban kedden kisebb felhőátvonulások voltak, szentgotthárdon és szombathelyen kevés esővel, a kekesen a délelőtti órákban kis hózáporral, majd a déli órákban több, de csak pár percig tartó gyenge záporosóval. a lehullott csapadék mennyisége egyik helyen sem érte el az 1 millimétert, a hőmérséklet a nap folyamán általában 14-17 fokig emelkedett, ma hajnalban 0-4 fokig süllyedt. a dunántul középső tájainak kivételével sokfelé volt mérsékelt talajmenti fagy. a napsütés időtartama általában 10-13, a duna-tisza közének egyik helyén 7-8 óra volt. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 10.1 fok volt, 4.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. budapesten szerdán 12 órakor a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, néhány helyen eső, mérsékelt keleti, délkeleti szél, enyhébb éjszaka, a talajmenti fagyok megszűnnek. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-6, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15-18 fok között.

távolabbi kilátások: a hét végén melegebb idő esővel. a duna vizállása ma reggel: 239 centiméter. /mti/

13.50

Handwritten signature or mark

bb38. /megkezdődött....1.folyt.

a nagyipari gyártermények művészi színvonalának javítását olyan intézkedések is segítenék, amelyekre az ndk és csehszlovákia adott példát: a nagyfontosságú könnyűipari üzemekben művészeti igazgatókat neveztek ki, akik felelősek a gyár termékeinek művészi megformálásáért, irányítják az ott dolgozó tervező művészeket.

fontos feladatot töltenek be az iparművészeti vállalat stúdiói a művészek, főleg a fiatalok szakmai segítségével, a politikai szervezeti élet kialakításával. a vállalat biztosítja a munka-feltételeket és forgalomba hozza a művészek alkotásait. a fiataloknak ézék a közösségei a jövőben a nagyüzemi tervező munka előiskolái kell legyenek, s ezért már a főiskola növendékei is kapcsolódjanak be a stúdiók munkájába. hangoztatta az előadó hogy a képzőművészeti alap ma már komoly anyagi és erkölcsi bázist jelent iparművészeti vonatkozásban is.

szükséges az is, hogy a szövetség többet foglalkozzék az iparművészekkel, s ennek egyik feltétele, hogy az üzemekben dolgozó iparművészek legjobbjait is felvegye tagjai sorába. befejezésül hangoztatta, hogy a mostani tanácskozástól sokat vár a magyar társadalom, az ipar, a kereskedelem és nem utolsósorban a szép használati tárgyakat, eszközöket igénylő lakosság.

a referátum után megkezdődtek a hozzászólások. Kovács Zsuzsa, hangoztatta, hogy az iparművészeti alkotások védelmére is megfelelő határozatot kellene hozni, mivel a kivitelező szervek olykor a művész beleegyezése nélkül változtatnak az eredeti elképzeléseken, színeken, formákon. Gaubek Julia a belső-építészek problémáit tette szóvá, elsősorban azt, hogy tervezőirodánk túlhalmozzák őket munkával. csehszlovákiában és az ndk-ban például négyszer annyi időt adnak azonos munka elvégzésére a belső építészeknek, mint nálunk. Dobrovits Aladár, az iparművészeti múzeum főigazgatója javasolta a főiskola tanárainak és növendékeinek, hogy süröbben vegyék igénybe a múzeum tanulmányi raktárát a múzeum segítségét, szölt arról is, hogy vidéki múzeumainkban hallatlan kincsek rejtőznek, amelyeket jó lenne bemutatni a nagyközönségnek is. beszölt még arról, hogy a tit foglalkozzék iparművészeti felvilágosítással, ismeretterjesztéssel. végül arról szölt, hogy gyáraink, üzemünk a legszebb tárgyakból hozzának össze gyűjteményt, s ez saját fejlődésüket is elősegítené. többen foglalkoztak az ipari formatervezés növekvő fontosságával, üzemekben dolgozók iparművészeink szakmai és politikai nevelésének, helyzetének kérdésével.

/folyt.köv./

bb 39. a központi fizikai kutató intézet kísérleti atomreaktora már képes ellátni az országot rövid felezési idejű izotóppal - készen állnak a műszerek a fizikai alapkérdések vizsgálatához

1960. május 4.

egy éve helyezték üzembe a központi fizikai kutató intézet kísérleti atomreaktorát. az évforduló alkalmából az intézet három kutatója az eötvös Loránd fizikai társulat ülésén beszámolt a reaktor életének első évéről.

a reaktor létrejöttének történetét werle gyöző, a reaktorüzem vezetője ismertette. beszámolt az atomreaktor felszerelésének éveiről, amíg végül 1959 május 1-én a berendezést átadhatták rendelkezésének. a reaktorral a fizikai kísérleti munkák, valamint az izotópgyártás előkészületei tavaly ősszel megkezdődtek és január 1. óta a reaktor már rendszeresen „menetrendszerűen” működik.

- tavaly a reaktor 123 alkalommal indult meg és összesen 1660 órán át volt üzemben. a rendkívül bonyolult berendezésben - mondotta werle gyöző - eddig egyetlen üzemzavar sem fordult elő. a reaktor három ízben állt meg a szűrélyzet akaratán kívüli okokból, de akkor is csak az áramszolgáltatás megszűnte miatt, tehát ezek az esetek is a biztonsági berendezések kifogástalan működését bizonyítják. adódtak közben megoldandó feladatok is. ilyen volt például az ugynevezett primér víz tisztaságának állandósítása, a víz ugyanis bizonyos mértékig szennyezett levegővel is érintkezik. sikerült azonban megtalálni a megfelelő szűreljárást, és a víz ma is kristálytisza.

- a védőberendezések a sugárzás minden káros hatását megakadályozzák, nagy mértékben veszik igénybe a manipulátorokat, hogy a dolgozóknak minél kevesebb munkájuk legyen a sugárzásnak esetleg kitétt helyeken. ha kivételesen mégis be kell hatolni az ugynevezett „meleg kamrába”, a dolgozóknak valóságos egészségügyi zsiliprendszeren kell átmenniök, mindenképp teljesen levetkőzniek, majd gumicsizmát, műanyag-sisakot és légmentesen záró műanyagruhát vesznek fel: csak így léphetnek be a melegkamrába. kifelé másik uton kell végigmenniök. először ruhástól állnak zuhanyozó alá, s addig kell ott tisztálkodniök, amíg egy ömüködő berendezés meg nem állapítja, hogy az esetleges szennyeződés már eltűnt a ruháról. ezután levetkezönek, megfürdenek és csak újabb ellenörzés után öltözhetnek újra „civilbe”.

/folyt.köv./

Zob

mti bel földi hírek

30. kiadás 1960. május 4. 15 óra 40 perc

bb 39. /központi fizikai kutató intézet... 1. folyt./- szb

ezután kiss istván, a magfizikai laboratórium vezetője ismertette a január 1-én megkezdődött izotópgyártás eddigi eredményeit.

- a megfelelő előkészítés után - mondotta - az év első négy hónapjában nyolcféle radioizotópból, 15 különböző vegyület formájában összesen 12 curie izotópot - hozzávetőleg 120 preparátumot - adtak át az elosztó szervnek, még pedig nyolcvan százaléban az egészségügy, kisebb részben pedig a tudományos kutatás, illetve az ipar és a mezőgazdaság céljára. ez az izotóp - mennyiség gyakorlatilag képes ellátni az országot tíz napnál rövidebb felezési idejű izotóppal, egyébként kár lenne a tartalékokat és a kapacitást olyan izotópok előállítására felhasználni, amelyek aránylag könnyen beszerezhetők külföldről is, tehát az országot elsősorban a rövid felezési idejű izotópokkal kell ellátni, amelyek a szállítási nehézségek miatt szinte csak helyben lehet felhasználni, és azonkívül olyan izotópok gyártását kell szorgalmazni, amelyek külföldről vagy egyáltalán nem, vagy csak nehezen kaphatók meg. az előállítók és a felhasználók szoros kapcsolata azonban a különleges igények kielégítését is lehetővé teszi.

- az előadó ezután részletesen ismertette az izotópgyártás módszereit, kiemelte, hogy az yttrium 90-es készítményt jelenleg csak angliában, hollandiában és nálunk állítják elő. itt azonban az egészségügy nagyobb fajlagos aktivitású készítményt kíván, s a megkezdett kísérletek azt mutatják, van remény ennek a problémának a megoldására is. egyébként a gyártott izotópok közül néhányat már az intézetben kidolgozott módszerrel állítanak elő.

- az izotóptermeléssel természetesen együttjárnak azok az elvi kutatások is, amelyek a további fejlesztés tudományos alapját teremtik meg. ezek a kutatások éppen most, az izotópgyártás eredményes megkezdése után fognak kiszélesedni.

kiss dezső, a magfizikai laboratórium vezetőhelyettese az atomreaktor felhasználásáról beszélt különböző magfizikai mérésekhez, a berendezés lehetőségét ad reaktor-fizikai kutatásokra, amelyek adatokat szolgáltatnak majd esetleg új reaktortípusok kidolgozására és méretezésére, valamint a neutron-fizikai kutatásokra.

a reaktorral folyó tudományos vizsgálatok három csoportba sorolhatók. a neutron-spektroszkópia célja annak mérése, hogy a különböző magfizikai jelenségek miképpen függnek a neutron energiájától. ehhez ki kellett dolgozni a megfelelő technikát és metodikát. így jött létre az ugynevezett lassú neutron-spektrométer, ezzel a mechanikai sebességszelektorral meghatározták a reaktor egyik fontos jellemzőjét: az általa termelt neutronok energia-eloszlását. a jövő feladata is a szelektorok továbbfejlesztése és felhasználása új magfizikai jelenségek megismerésére.

/folyt.köv/
15.00

Handwritten signature

mti bel földi hírek

31. kiadás 1960. május 4. 15 óra 40 perc
bb 39. központi fizikai kutató intézet... 2. folyt./

a második csoportot a nukleáris szilárdtestfizikai mérések alkotják. a különböző szilárdtestek megismeréséhez megépítettek egy neutron diffraktométert. ebbe a csoportba tartozik még a neutronok és a mágneses anyagok kölcsönhatásának tanulmányozása, továbbá bizonyos klasszikus mérések - például az ellenállás mérése - sugárzásnak kitett anyagokon is. itt most arra törekszenek, hogy ezt ne szakaszosan, hanem a változások folyamatában legyenek képesek figyelemmel kísérni. ezzel összefüggésben igyekeznek megállapítani a szilárdtesten belül a rendezettség, vagy ennek hiányát.

a harmadik csoport végül bizonyos magreakciók vizsgálata az atommag szerkezetének pontosabb megismerése céljából. ebben a körben a neutronok által kiváltott gamma-sugarak energiájának méréséhez elkészült egy megfelelő spektrométer, amellyel több elemnél határozták már meg a gamma-sugarak spektrumát. ezt többek között abban az irányban kívánják továbbfejlesztetni, hogy a mért spektrum egyszerűbben legyen értékelhető. a második feladat ebben a témában az ugynevezett szög-korrelációs mérés. ez teljesen új kérdés, itt még sok új fizikai felismerésre számítanak. a mérőberendezés már el is készült. /mti/

bb 41. munkásvédelmi hónap a wilhelm pieck gyárban
1960. május 4.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyárban május elejétől munkásvédelmi és egészségvédelmi hónap kezdődött a balassagyári bányászati tömegmozgalomra tétellel. üzemrészenként brigádokat alakítottak, amelyek megvizsgálják a műhelyek, a gépek és a felszerelések állapotát, ellenőrzik az egészségvédelmi intézkedések megtartását. a műszakiak 18 pontból álló munkásvédelmi ujtási feladattervet dolgoztak ki. a hónap végén megjutalmazták azokat a dolgozókat, akik legjobban segítik a munkásvédelem előmozdítását. /mti/

15.10.

bb 40. három év alatt több mint hatszorosára nőtt a betegellátásban részesülő paraszti lakosok száma - a társadalombiztosítási juttatások a múlt évben négy százalékkal növelték a termelőszövetkezeti tagok jövedelmét

1960. május 4.

a termelőszövetkezeti gazdáknak és családtagjaiknak nyújtott társadalombiztosítási szolgáltatásokról az mti munkatársa az alábbi tájékoztatást kapta a szakszervezetek országos tanácsánál:

a termelőszövetkezeti tagok és családtagjaik részére az állam 1949 óta biztosítja a betegellátási szolgáltatásokat, az elmúlt 11 év során egymást követték a termelőszövetkezeti tagok társadalombiztosítási jogait szélesítő rendelkezések, s amint a mozgalom terebélyesedett, úgy bővült az új jogszabály-rendszer.

a parasztság szociális ellátásának nagyarányu fejlődését mutatja a következő adat: 3 év alatt több mint hatszorosára növekedett a betegségi biztosításban részesülő földműves lakosság száma. 1957-ben még csak 118.000, 1959 végén már 426.000 termelőszövetkezeti tagra terjedt ki a betegségi biztosítás, s számuk jelenleg mintegy 750.000. a családtagokkal együtt a paraszti lakosság közül körülbelül 1,700.000-en részesülnek jelentéktelen díjfizetés mellett ingyenes betegellátásban, mint ismeretes, a termelőszövetkezeti tagok - a munkaviszonyban álló dolgozóktól eltérően - a termelőszövetkezet és az sztk önkéntes megállapodása alapján részesülnek betegellátásban, amint a fenti számok mutatják, a termelőszövetkezetek döntő többsége él ezzel a megállapodási lehetőséggel, a tagok a betegellátásért havonta 6 forintot fizetnek, s ennek fejében tavaly például egy-egy tag és családja átlagosan 676 forint értékű orvosi kezelésben, kórházi ápolásban és gyógyszer-ellátásban részesült.

a szövetkezetek tagjait a betegellátási megállapodástól függetlenül, meghatározott feltételek mellett, családi pótlék és anyasági segély is megilleti, ez az állami juttatás tavaly 11.000, illetve 55.000 személyre terjedt ki, az elmúlt évben egy-egy termelőszövetkezeti tag orvosi, kórházi és gyógyszerellátására, családi pótlékára, anyasági segélyére és baleseti kártalanítására az állam 782 forintot fordított.

/folyt.köv./

bb 40. /három év alatt... folyt./

ez az összeg a termelőszövetkezeti és a háztáji gazdaságból egy-egy családra jutó átlagos jövedelemnek csaknem 4 százalékaival egyenlő, ami azt jelenti, hogy a közösen gazdálkodó családok jövedelme csak az említett társadalombiztosítási szolgáltatások révén - majdnem 4 százalékkal magasabb volt annál, mint amennyit a zárszámadások mutatnak.

előzetes számítások szerint az állam az idén csak a termelőszövetkezeti tagok és családjuk betegellátására mintegy 300 millió forintot költ, ennek az összegnek a realizálásához természetesen a vidéki egészségügyi hálózat fejlesztésére is szükség van, hiszen a szövetkezetbe lépett parasztnak nagyrésze olyan régi betegségekre kap most gyógyulást, amelyekkel egyéni gazda korábban évekig sem kereste fel az orvost. /mti/

.-.

bb 42. tizenhatévesek ünnepsége a 12. kerületben

1960. május 4.

szerdán a 12. kerületi tanács nagytermében a munkaügyi minisztérium 28-as számú iparitanuló intézet fiataljainak ünnepély keretében átadták a személyazonossági igazolványokat.

nyári béla, a kerületi tanács végrehajtó bizottságának tagja üdvözölte a 16 éveseket, majd a beszéd elhangzása után művészi műsort adtak a fiatalok tiszteletére. /mti/

.-.

34. kiadás 1960. május 4. 16 óra 35 perc

bb 43. jubileumi ünnepségsorozat az eötvös loránd tudományegyetemen - bemutatták a sajtó képviselőinek a jubileumi kiállítást

1960. május 4.

az eötvös loránd tudományegyetem most ünnepli fennállásának 325. évfordulóját. a jubileumról gazdag programot magában foglaló ünnepségsorozatban emlékeznek meg. a jubileumi kiállítás gazdag, változatos anyagát szerdán mutatták be a sajtó képviselőinek. dr. székely györgy rektorhelyettes tájékoztatójában elmondotta, hogy a szorgos gyűjtőmunka eredményeként a nagymultú felsőoktatási intézmény több mint három évszázados történetét mutatta be a kiállítás. az egyik rész az 1635-től 1944-ig eltelt időszakot szemlélteti. itt az egyik kiemelkedő érdekesség a pázmány péter által aláírt alapítólevél, valamint a jedlik ányos eredeti műszereiből összeállított gyűjtemény. ugnitt láthatók a tanácsköztársaság idejéből származó, eddig ismeretlen dokumentumok, amelyek az akkori munkásegyetem működésére emlékeztetnek. a másik rész az egyetem felszabadulás utáni másfél évtizedes fejlődését szemlélteti. képet ad a tudományos és a kutató munkáról, annak eredményeiről számos olyan nagyfontosságú műszer látható itt, amelyeket a természettudományi kar tudósai konstruáltak, s amelyekből külföldre is exportálunk. igen érdekes például a radioaktív vizsgálatokhoz szükséges kombinált számláló berendezés. a műszerek közül többet működés közben tekinthetnek meg az érdeklődők. magában foglalja még a kiállítás gazdag anyaga az ifjúsági mozgalom történetét, az egyetem alapításától napjainkig, külön részt foglalkozik a névadó eötvös loránd életével, munkásságával.

a rektorhelyettes elmondotta még, hogy az évfordulóra több külföldi vendéget is várnak. már jelezték érkezésüket rektorok, dékánok, professzorok moszkvából, leningrádból, prágából, varsóból, berlinből, belgrádból, bukarestből, valamint párizsból és helsinki-ből. május 12-én az egyetem központi épületének aulájában ünnepi közgyűlés lesz, ahol dr. ortutay gyula rektor mond beszédet, majd diszdoktori okleveleket adnak át. pénteken, május 13-án reggel 9 órakor ugyancsak az aulában központi tudományos ülészak kezdődik. egyidejűleg tudományos ülészakot rendez az állam- és jogtudományi, a bölcsészettudományi, valamint a természettudományi kar is. ugyan-ezen a napon este az egyetem pesti barnabás utcai színháztermében az egyetemi koncert zenekar és énekkar ad ünnepi hangversenyt. a jubileumi ünnepségsorozat május 14-én, szombaton délután a tizenegyedik kerület mező utca 4 szám alatti egyetemi pályán sorra kerülő nagyszabású sportünnepélllyel zárul. /mti/

35. kiadás 1960. május 4. 16 óra 31 perc

bb 44. rendelet a termelészövetkezeti pártoló tagságról

1960. május 4.

a magyar közlönyben megjelent a földművelésügyi miniszter rendelete a termelészövetkezeti pártoló tagságról.

a rendelet értelmében termelészövetkezet vagy termelészövetkezeti csoport pártoló tagja állami, szövetkezeti, vagy társadalmi szervnél dolgozó személy lehet, kivéve azokat, akik hivatali munkakörük alapján résztvesznek a termelészövetkezetek irányításában. a pártoló tag feladata, hogy szaktanáccsal, javaslattal, tájékoztató és ismeretterjesztő adatok rendelkezésre bocsátásával, esetleg helyszíni közreműködéssel segítsen a termelészövetkezet feladatainak megoldásában. a közgyűléseken tanácskozási és javaslattételi joggal vehet részt. a pártoló tag a vezetőség hozzájárulásával alkalomszerűen a közös fizikai munkában is részt vehet, s teljesítményéért a többi tagéhoz hasonló módon kell javadalmazni. egyéb tevékenységéért azonban a termelészövetkezet semmiféle ellenszolgáltatást nem nyújthat.

amennyiben a pártoló tag földdel és egyéb mezőgazdasági termelőeszközökkel rendelkezik, a beviteli kötelezettség ezekre kiterjed, nem vonatkozik azonban pártoló tag vagy családtagja használatában levő illetményföldre. ha a pártoló tag az általa bevitt földből nem tarthat vissza háztáji földet, kérésére a közös földekből kell számára háztáji földet kijelölni. /mti/

36. kiadás 1960. május 4. 16 óra 10 perc

bb 45. kettős műszakban vetik a kukoricát - már gyomtalanok a cukorrépatáblák a takta völgyében

1960. május 4.

Szerdán már az egész ország területén az évszaknak megfelelő volt az időjárás, s a mezőgazdasági üzemekben fokozott erővel látak hozzá, hogy az utóbbi napokban némi késedelmet szenvedett munkákat minél előbb befejezzék. az ország legészakibb megyéjében, borsodban, az utóbbi két napban átlagosan 150.000 dolgozó paraszt tévékenykedett a földeken, a mezőkövesdi és a mezőcsáti járásban a gépállomások kettős műszakban vetik a kukoricát, ricse könnyékén, a megye egyetlen burgonyatermelő körzetében munkához látta k a burgonyaültető gépek, másutt a megye növényvédő gépállomás nagyteljesítményű gépei szórják a gabonátáblákra a vegyszeres gyomirtószereket, a takta völgyében, a híres cukorrépa-termelő vidéken, valamennyi közös gazdaság befejezte a cukorrépa sarabolását.

Tolna megyében a tervezett 50.000 holdnyi kukoricavetésből a hét közepéig mintegy 28.000 holdon került földbe a mag, jól haladnak a munkával a még egyénileg gazdálkodó parasztok is, a megye 9.000 egyéni gazdasága az idén 26.000 holdon termel kukoricát, s ebből már eddig több mint 11.000 holdat el is vetettek. most, hogy az idő melegebbre fordult a munka meggyorsult, a jövő hét elejére előreláthatólag az egész megyében befejeződik a kukoricavetés.

Békés megyei jelentés hírt ad arról, hogy a megye közös gazdaságai az idén már kiterjedten hasznosítják termelési kísérleteik tapasztalatait, több évi kísérleti parcellás termelés után az idén már üzemi gyakorlatban is megvalósítják a négyzetes fészkes kukoricavetésnek azt a módszerét, hogy minden második fészkekben két szálát hagynak, a kísérletek tanúsága szerint így holdanként legalább 8-9 mázsával több átlagtermést érnek el.

Szabolcs-szatmár megyében, ahol az idén több mint 32.000 mázsa műtrágyát és csaknem félmillió mázsa szervesanyagot használtak fel a közös gazdaságok az őszi kalászosok növekedésének serkentésére, máris szembetűnő a gondos munka eredménye, a kisvárdai járás termelőszövetkezeteinek többségében, a megszokottól körülbelül két héttel korábban már szárba szökkent a rozs. /mti/

37. kiadás 1960. május 4. 17 óra 10 perc

bb 46. a gyermekek ügye mindannyiunk ügye - sajtótájékoztató a pedagógusok szakszervezetében a napközi otthonokról

1960. május 4.

Május 9-én, 10-én és 11-én rendezti a pedagógusok szakszervezete és a művelődésügyi minisztérium a napközi otthonok-nevelőinek országos tanácskozását, a konferencia céljáról, programjáról, az ott megvitatásra kerülő kérdésekről tájékoztatta szerdán a sajtó képviselőit Péter Ernő, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára, többek között hangoztatta, hogy ma már a napközi otthonok ügye nemcsak a gyermekek, a pedagógusok ügye, hanem fontos társadalmi kérdés, a háromnapos konferencián mintegy kétszázötvenen vesznek majd részt az ország különböző részeiben dolgozó napközi otthon vezetők, szakfelügyelők és ott lesznek a társadalmi szervek, a szülők képviselői is.

A főtitkár elmondotta még, hogy amíg a felszabadulás évében a napközi otthonokban országosan alig nyolc és félezer gyermek volt csak, ma már ezek száma eléri a százezret, az igényeket ma még nem tudjuk teljes mértékben kielégíteni, annak ellenére, hogy a fejlődés igen nagyarányú, különösen szembe ötlő bács megyében, ahol ötszörösére, pest, szolnok és vas megyében, ahol négyszeresére emelkedett a korábbi évekhez képest a napközi otthoni tanuló-csoportok száma. országos átlagban jelenleg az osztott iskolák mintegy 50 százalékában, budapesten pedig több mint 90 százalékában működnek napközik. a mezőgazdaság szocialista átszervezésével párhuzamosan - elsősorban társadalmi segítség eredményeként - a falvakban is egyre inkább növekszenek a napközi otthonok létrehozásának feltételei.

A jövőben állami támogatással, társadalmi segítséggel még szélesebb körben elégíthetik majd ki a dolgozó szülők jogos igényeit, és jobb szervezeti feltételekkel magasabb szintre emelhetik a napközik oktató-nevelő munkáját.

A háromnapos konferencián nem csupán szervezeti, hanem számos pedagógiai jellegű kérdéssel is foglalkoznak majd. /mti/

bb. 38. / az országos iparművészeti ankét 2. folyt/

délután hincz gyula, az iparművészeti főiskola igazgatója előadásában elmondotta: iparművészeti nevelésünk a főiskola megalakítása óta messze tulszárnyalta a horthy-korszak elmaradott oktatását, s eddig 358 növendéket bocsátott szárnyaira. a munkás és paraszt származású hallgatók száma jelentősen megnőtt, s jelenleg az 50 százalék körül van. az oktatók zöme is olyan fiatal művész, akiket már népi demokráciánk nevelt. a főiskola sok új tanszakkal bővült az elmúlt években, 1955-ben állították fel többirányú igényeknek eleget téve az ipari formatervező tanszakot.

az eredmények ellenére a főiskolai oktatás elmaradt erőteljesen fejlődő életünktől. reformjához nagy segítséget adnak a művelődéspolitikai irányelvek. a jövőben jobban előtérbe kerül az ideológiai-politikai nevelés, átszervezik az elméleti tár gyakorlatát, nagyobb szerepet kapnak a technológiai ismeretek, az átszervezés általában azt célozza, hogy erősödjék a szocialista művésznevelés, az eddiginél is szilárdabb világnézeti alapot kapjanak a hallgatók. úgy kezdik a magasabb szintű elméleti munkát, s e téren sok a tennivaló, mert jelenleg még nem áll rendelkezésünkre marxista szellemű iparművészet-történet. idén szeptemberben megalakul a főiskola elméleti tanszéke is, amely egybefogja a különböző elméleti, világnézeti tananyagokat. több és jobb kapcsolatot létesít a főiskola az iparral, a kereskedelemmel, jobban igyekszik felhasználni munkájában a korszerű tudományos módszereket. a főiskola külföldi hírneve és kapcsolatai is megkövetelik, hogy oktató munkáját világnézeti, művészeti, technológiai vonatkozásban egyaránt magasabb színvonalra helyezze.

/folyt.köv./

bb 47. nyolc ország és 232 külföldi cég a május 20-án nyíló budapesti ipari vásáron - a jövőben csak 12-16 tantermes iskolákat építenek a fővárosban - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

1960. május 4.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén foglalkozott a május 20-án nyíló budapesti ipari vásár előkészületeivel. a rendező bizottság jelentése szerint a vásár az idén 260.000 négyzetméter területű lesz. a tanács által biztosított pénzből 6000 négyzetméteres fedett csarnokot építettek, amelyek később a légymányosi kiállítási területen is felállíthatnak majd. rendezték egy 2000 négyzetméter területű csarnokot is.

az ipari vásár külföldi résztvevőinek névsora már kialakult. eszerint bemutatja termékeit a szovjetunió, a lengyel népköztársaság, a csehszlovák köztársaság, a német demokratikus köztársaság, a bolgár népköztársaság, a román népköztársaság, s kollektív kiállítóként a jugoszláv szövetségi népköztársaság, továbbá az osztrák köztársaság.

a vásár iránti érdeklődést az is bizonyítja, hogy a nyugati országokból, köztük a tengerentúli kanadából - összesen 232 cég részvételével számolnak a rendezők. a tavalyihoz hasonlóan nemzetközi autótárlat is lesz, amelyen a magyar autóipar termékein kívül bemutatják a szovjetunió és a népi demokratikus országok legújabb gépkocsijait, továbbá kileny nyugati autógyár gyártmányait.

a végrehajtó bizottság elfogadta a jelentést és határozatban utasította az érdekelteket, hogy a magyar és a külföldi ipar részvételével jövőre május 19-29-e között szervezzék meg az immár hagyományossá váló budapesti ipari vásárt.

foglalkoztak az iskolaépítések olcsóbbá, gazdaságosabbá tételének kérdésével is. a szakemberek megállapítása szerint az elmúlt években épült iskolák nagy része nem a legcélszerűbb, legjobb tervek alapján készült - egyes helyeken csak közönséges vakolattal, másutt kőburkolattal vonták be a falakat, több új oktatási intézményünk csak földszintes vagy egyemeletes épületszárnyakból áll, holott ezek nem használhatók ki kellően, stb.

/folyt.köv./

mti b e l f ö l d i h i r e k

40. kiadás : 1960. május 4. 18 óra 30 perc

bb 47. /nyolc ország és ... 1. folyt./ vl

a következő évek magyaránnyu iskolaépítési programja ezért indokolttá tette új tervezési irányelvek kidolgozását és új sorozattervek elkészítését. a végrehajtó bizottság által elfogadott irányelvek többek között kimondják, hogy a jövőben 16 tantermes iskolák építhetők, vagy olyan 12 tantermesek, amelyek könnyen bővíthetők 16 termessé.

a terveket úgy kell összeállítani, hogy a különböző szárnyakat önállóan lehessen felépíteni, az iskolaépületek központi, főszárnya pedig háromemeletes legyen. a napközi otthonokhoz mindenképp melegítőkonyhát is berendeznek, ez utóbbit azonban úgy helyezik el, hogy később befejező konyhává alakítható. megállapítják az irányelvek azt is: a következő évek iskoláiban a tornatermeket és akiegészítő helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azokban a környék lakosságára részére előadásokat, filmvetítéseket, összejöveteleket, stb. tarthassanak. /mti/

bb 48. termelészövetkezeti állattenyésztők tapasztalatcseréje a ceglédi vörös csillag termelészövetkezetben

1960. május 4.

szerdán bács, szolnok és pest megye termelészövetkezeti állattenyésztői, mintegy 120-an tapasztalatcserére jöttek össze a ceglédi vörös csillag termelészövetkezetben; a vendégek a termelészövetkezet jó hírű állattenyésztését tanulmányozták, amely az elmúlt esztendőben az országos tejtermelési versenyben első helyezést ért el: tehenenként évi 6241 liter tejet termeltek.

a termelészövetkezeti küldötték előtt gólya gyula, a termelészövetkezet főállattenyésztője ismertette a törzsállattenyésztő közös gazdaság munkáját és terveit, majd dr. czakó józsef, az állattenyésztési kutató intézet munkatársa tartott előadást a tejtermelés fokozásának lehetőségeiről, a résztvevők ezután kicserélték tapasztalataikat a termelészövetkezetek állattenyésztésének fejlesztéséről. /mti/

mti b e l f ö l d i h i r e k

41. kiadás 1960. május 4. 18 óra 35 perc

bb. 49. új magyar opera bemutatója debrecenben

1960. május 4.

a debreceni csokonai színház május 6-án pénteken bemutatja pongrácz zoltán debreceni zeneszerző odysseus és nausika című kétfelvonásos operáját.

a pénteki bemutatón rubányi vilmos vezényel. az operát horváth zoltán rendezte. a táncok koreográfiáját dimo atanaszov dimitrov, a ruszei operaház balettmestere készítette és tanította be. a három főszerepben halmai lászló, henkiss ilona és szigeti lászló lép fel./mti/

bb. 50. a belkereskedelmi minisztérium kollégiuma megtárgyalta a kereskedelem nyári felkészülését

1960. május 4.

a belkereskedelmi minisztérium kollégiuma megtárgyalta a belkereskedelem nyári felkészülését. megállapította, hogy kedvezőnek ígérkezik a zöldség-, a főzelék és gyümölcsellátás, mert az idén a tavalyinál 20.000 holddal nagyobb területre kötött az állam termelési szerződést. gyümölcsből a szerződések szerint a tavalyinál 50 százalékkal nagyobb mennyiség átvételére számítanak.

a kiskereskedelem idei júliusi, augusztusi és szeptemberi eladási terve mintegy 3.7 százalékkal magasabb a múlt év hasonló időszakának forgalmánál, ami azt jelenti, hogy a lakosság a legtöbb nyári idénycikkből többet vásárolhat, mint a múlt esztendőben. az idén sokkal több különleges egyedi divatáru készül, mint tavaly, s felkészült a kereskedelem a nyaralással és a strandidénnyel összefüggő kozmetikai és sportcikkek nagyobb fogalmára is. az eddiginél jóval nagyobb mennyiségű fürdőruhát, shortot, napozót hoznak forgalomba. gyümölcszörpökből, ásványvízből és egyéb hűsítő italokból is minden igényt ki tudnak elégíteni. az múlt évihez képest javul a jégellátás is.

/folyt.köv./

mti bel földi hírek

42. kiadás

1960. május 4. 18 óra 40 perc

bb. 50. / a belkereskedelmi minisztérium 1. folyt/ rj

kulturáltabbá teszik az üdülőhelyek ellátását. a nyaralóhelye-
ken újabb 220 hűtőszekrényt, 200 hűtővitrint, s egyéb kereskedelmi
gépeket helyeznek üzembe. mintegy száz újabb fagylaltárusító ko-
csit és öt tejbüfé autót bocsátanak a mozgóárusok rendelkezésére.
bővítik az üdülőhelyek szállodáinak szolgáltatásait és bevezetik a mo-
mosást, a gépkocsimegőrzést, a nyugágy, a gumimatrac és a szobaven-
tillátor kölcsönzését.

az aratásban részvevő dolgozók részére elegendő mennyiségű sza-
lonnát tartalékolnak és gondoskodnak munkaeszközökről is. a többi
között 350.000 kasza és 1100 tonna zsák kerül forgalomba. lesz elég
a terménybetakarításhoz szükséges keréksínből, patkóacélból, továb-
bá mezőgazdasági kötéláruból, ponyvából. /mti/

--

bb. 51. széchenyi istván halálának 100. évfordulója alkalmából há-
romnapos ünnepség kezdődött sopronban

1960. május 4

szerdán sopronban - a magyar történelmi társulat, a tit, a
művelődésügyi minisztérium, a hazafias népfront és a győr-sopron
megyei tanács rendezésében - háromnapos ünnepség kezdődött széchenyi
istván halálának 100. évfordulója alkalmából. az első napon a tit
történelmi szakosztályainak országos választmányi ülését tartották.

ugyancsak szerdán kezdődött a középiskolai történelem -szak-
felügyelők és tanárok országos tanácskozása is. /mti/

--

17,25

mti bel földi hírek

43. kiadás

1960. május 4.

20 óra 45 perc

bb. 38. / az országos iparművészeti ankét..... 3. folyt/

hincz gyula előadását követően több felszólaló foglalkozott
iparművészeti oktatásunk egyes kérdéseivel. az ankét csütörtö-
kön reggel folytatódik, az iparművészeti tanács referátumának ism-
mertetésével. /mti/

17,45

--

bb. 53. hétszázötven új szépirodalmi mű, kilenc és félmillió példány-
ban - az arany könyvtár előfizetőinek 42 százaléka munkás - a három-
éves tervben megkésztetődött a falusi könyvforgalom

1960. május 4.

a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen szerdán megke-
zdődött a könyvesbolt-vezetők második országos értekezlete. a tanács-
kozáson résztvett a társadalmi szervek számos képviselője és a könyv
terjesztés több mint félezer munkása.

köpeczi béla, a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgató-
ságának vezetője vitaindító előadásában elmondotta, hogy hazánk-
ban az elmúlt évben 452 millió forintért vásároltak könyveket, össze-
sen 19.812 kiadvány látott napvilágot 52.872.600 példányban. az
ország minden lakosára három új könyv jutott. a szépirodalmat 710
mű képviselte, ebből 190 mai magyar írók alkotása, összesen kilenc és
félmillió példányban. a gyorsan népszerűvé vált olcsó
könyvsorozatok példányszámát felemelték és újabb sorozatokat is indi-
táltak. a múlt év végén meghirdetett arany könyvtár előfizetőinek
42 százaléka a munkások közül került ki, 15 százaléka dolgozó pa-
raszt, 10 százaléka pedig pedagógus. jóllehet, a sorozatot 60.000
példányban adják ki, a jelentkezések száma többszörösen túlszárnyal-
ta ezt a mennyiséget.

ugyancsak 60.000-re emelték az olcsó könyvtár és 30.000-re
a kincses könyvtár példányszámát. nagyobb gondot fordítottak az if-
jusági könyvek kiadására. a gyermek- és ifjúsági irodalom alkotásai-
ból tavaly több mint kétszer annyi látott napvilágot, mint 1953-ban,
összesen 4.7 millió példány került forgalomba. megkezdődött az új
magyar lexikon kötetének kiadása és megindult a kultúra világa
sorozat. a következő hónapokban számos tudományos munkát adnak ki
a vallás kérdéseiről, emelkedik a polémikus irodalomelméleti és tör-
téneti munkák száma, számos mű jelenik meg a munkásmozgalom törté-
netéről.
/folyt.köv./

18,41

44. kiadás

1960. május 4.

20 óra 10 perc

bb. 53. / hétszázötz új szépirodalmi mű,..... 1. folyt/.

két új ismeretterjesztő sorozat kiadásához kezdenek: az egyik a falvak lakosságához szól, a másikban időszerű társadalom- és természettudományi kérdésekről adnak rövid összefoglalást.

az idei ünnepi könyvhét a mai magyar irodalom seregszemléjének ígérkezik; összesen 56 új mű kerül a könyvesboltokba 700.000 példánban, s ebből 17 könyv a mai magyar írók munkája, ugyanakkor a külföldi irodalomból elsősorban a jelentős írók haladó mondanivalójú munkáit bocsátják közre.

Köpeczi Béla ezután hangsúlyozta, hogy jóllehet, nagyszerű eredmények születtek az elmúlt évben, a kereslethez képest kevés könyv jelenik meg az egyes filozófiai kérdésekről, a magyar és az egyetemes történelem különféle korszakairól és eseményeiről, valamint az esztétikai, illetve művészetelméleti témákról. A kiadók nem mindig állítottak elég magasra a mércét és előfordult, hogy művészileg vagy tudományosan, helyenként eszméletlenül kevésbé jóslakörült művek is megjelentek. A könyvkiadás éppen ezért az mszmp hetedik kongresszusa határozatainak szellemében felülvizsgálja munkáját és második ötéves tervét szigorúan a művelődéspolitikai irányelvek szellemében állítja majd össze.

A továbbiakban a könyvterjesztésről esett szó. Magyarországon tavaly háromszor annyi könyvet vásároltak, mint 1953-ban és 19 százalékkal többet, mint 1958-ban. A könyvekre költött összegből az ország minden lakosára 45 forint jutott. A budapesti üzemek munkásai 1958-hoz képest tizmillió forinttal többet költöttek 1959-ben könyvekre. A hároméves tervben megkétszereződött a falusi könyvforgalom. Az idén arra számítanak, hogy az eladott könyvek értéke eléri majd az 500 millió forintot. A statisztikai adatokból az is kiderül, hogy a falusi fiatalság majdnem annyi könyvet vásárol, mint a városi.

örvendetes, hogy megnőtt az érdeklődés a politikai tárgyú művek iránt is. Az elmúlt hónapokban például nem tudták kielégíteni a keresletet a szovjetunió kommunista pártjának huszonegyedik kongresszusáról, az mszmp hetedik kongresszusáról megjelent könyvekből, a marxista filozófia - tankönyvből és a szovjetunió kommunista pártjának történetéből. Változatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg a magyar klasszikusok munkái iránt. Az elmúlt két évben megjelent ilyen műveknek mintegy 87-88 százaléka talált eddig gazdára.

Köpeczi Béla előadása után a hozzászólásokkal folytatódott a tanácskozás, amely csütörtökön fejezi be munkáját. /mti/

19.--

45. kiadás

1960. május 4.

20 óra 15 perc

bb. 52. folytatják a provokációs per Dortmundban a nyugatnémetországi vit-bizottság vezetői ellen - a divsz titkárságának tiltakozó nyilatkozata

1960. május 4.

Szerdán délután a divsz titkárságának székházában Rolf Weissbach, a divsz német titkára tájékoztatta a magyar és a külföldi sajtó képviselőit a dortmundi provokációs perrel, amelyet a német szövetségi köztársaság hatóságai múlt év novemberében indítottak a nyugatnémetországi vit-bizottság volt vezetői ellen. A nyugatnémet ügyészség vádirata szerint a világifjúsági találkozó előkészítésében való részvétel államellenes, felforgató tevékenység. A nyilvánvalóan provokációs per tehát nemcsak a vádlottak személye, hanem az egész fesztiválmozgalom ellen irányul; nyugatnémetországban a hatóságok az embereket ösztökölő eszmét, a barátság és a béke nemes eszméit akarják vád alá helyezni.

A múlt év novemberétől ez év januárjáig folytatott per idején a világszerte kibontakozott nagyarányú tiltakozás hatására a bíróság a tárgyalást felfüggesztette. Most azonban az nszk hatóságai úgy határoztak, hogy május 6-án Dortmundban folytatják a per. Ezzel kapcsolatban a divsz titkársága nyilatkozatot adott ki.

A demokratikus ifjúsági világszövetség titkársága - hangsúlyozza a nyilatkozat - felháborodással veszi tudomásul, hogy a német szövetségi köztársaság hatóságai a német fasizmus ellen vívott háború végének 15. évfordulóján, - amikor a nagyhatalmak vezetői összeülnek párizsban a csúcskonferenciára, hogy megtalálják a vitás nemzetközi kérdések békés megoldásának útját - elhatározták, hogy folytatják a fesztiválbizottság elleni per. Ennek a pernek a folytatásával az nszk vezető ismét bizonyosságát adják annak, hogy a békés egymás mellett élés, a nemzetközi enyhülés és a népek kölcsönös megértése ellen foglalnak állást.

A divsz a legerélyesebben tiltakozik és felháborodását fejezi ki, mert a német szövetségi köztársaságban megsértik az ifjúság demokratikus szabadságjogait és felhívja mindazokat, akik támogatják a vit eszméit, emeljék fel szavukat e per ellen. Senki sem hagyhat közömbösen az a tény, hogy az nszk hataláseellenes erői ismét támadást indítanak a nyugatnémet ifjúság békeszerető törekvései ellen.

/mti/

19,09

mti b e l f ö l d i h i r e k

46. kiadás

1960. május 4. 20 óra 15 perc

bb. 54. időjárásjelentés

1960. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, szerdán
18 órakor:

felhőátvonulások

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások,
néhány helyen eső. mérsékelt, keleti, délkeleti szél. várható
legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 15-18 fok között.

távolabbi kilátások: a hét végén melegebb idő esőkkel.

a duna vizállása ma 16 órakor: 234 centiméter.

/mti/

bb. 55. dr. nazia al dulaimi iraki államminiszterné budapestre
érkezett

1960. május 4.

a magyar nők országos tanácsa vendégeként néhány napos látogatásra budapestre érkezett dr. nazia al dulaimi iraki államminiszterné, a ferihegyi repülőtéren az iraki vendéget erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke és németi irén a nők lapja főszerkesztője üdvözölték./mti/

19,25

mti b e l f ö l d i h i r e k

47. kiadás

1960. május 4. 22 óra 10 perc

i i i

bb. 56. a magyar p.e.n. klub ülése

1960. május 4.

a magyar p.e.n. klub intéző bizottsága rubinyi mőzes ügyvezető alelnök elnökletével ülést tartott. sőtér istván elnök és kéry lászló főtítkárral beszámolt a nemzetközi p.e.n. klub végrehajtó bizottságának londoni tanácskozásáról. a keleti és nyugati irók közti kölcsönös közeledés szellemében lefolyt londoni ülésen a magyar p.e.n. nemzetközi helyzete megszilárdult.

a nemzetközi p.e.n. klub végrehajtó bizottságának tagjai megvitatták a juliusban, braziliában tartandó pen-kongresszus programját. ezen a kongresszuson a magyar p.e.n. is képviseltetni fogja magát.

az intéző bizottság döntött az új tagfelvételek ügyében és elhatározta, hogy a modern külföldi költészet megismertetésére előadás-sorozatot indít. legközelebb egy francia est, azt követően csehi és szlovák költői est megrendezésére kerül sor.

/mti/

w.-.

- v é g e -

21,90

mti belső hírek

1. kiadás 1960. május 5, 6 óra perc

1. egyszerűsítik a tervezés módszereit, növelik a szellemi exportot a kohó- és gépipari minisztérium tervező irodái - a kibernetikát is a tervezés szolgálatába állítják

1960. május 5.

a gyárak korszerűsítésének és a vidéki ipartelepítésnek minden eddigénél gazdagabb tervei, továbbá a külföldi rendelők növekvő igényei igen nagy feladatot adnak a kohó- és gépipari minisztérium tervező irodáinak. az idén a tavalyinál 20 százalékkal több gyárberendezés és gyártási művelet terveit készítik el. a többi között befejezik a dunai vasmű meleghengerműve építései, az ózdi martin-acélmű rekonstrukciójának, a beloianniszgyár, a debreceni gördülőcsapágygyár bővítésének, a rudabányai ércdusító létesítésének tervezését. az idén kezdődő munkák nagyrészt az üzemek fokozott gépesítését, a gyárak bővítését, részleges automatizálását szolgálják. megkezdik például a klement gottwald villamossági gyár, továbbá a kábel- és műanyaggyár és a kábel- és sódronykötélggyár felújításának tervezését, mindhárom üzemben jobb feltételeket teremtenek az erősáramú gyártmányok fejlesztéséhez, a termelékenység fokozásához. felújítják és bővítik a soroksári, a szegedi és a kisvárdai vasöntődét, a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár és az emag öntődéjét. tervet készítenek a láng gépgyár erőgépjavitó részlegének bővítésére, ahol a jövőben az eddigénél jóval több hajómotort gyártanak.

jelentékenyen fokozódott a kgmti szellemi exportja. terveik alapján kábelgyár, ezenkívül orvosi műszergyár épül az egyesült arab köztársaságban, elektromotorgyár vietnamban, teljesen felszerelt mészművek csehszlovákiában é jugoszláviában. a tervező intézet feladatai olyan nagyok, hogy minden igényt még a tavalyi eredmények 20 százalékos növelésével sem tudnak kielégíteni. ezért átfogó módszereket dolgoztak ki, amelyek a tervezési munka gyorsítását szolgálják.

Legnagyobb gondjuk a mérnökhány. a kohó- és gépipari miniszter kötelezte ugyan a minisztériumhoz tartozó iparágak vezetőit, hogy engedjenek át mérnököket a tervező irodáknak, a problémát azonban ez az intézkedés önmagában nem oldja meg teljes egészében. ezért a vállalat dolgozóit tanulásra ösztönzik, hogy minél többen nyerjék el a mérnöki oklevelet. az idén a kgmti 31 dolgozója iratkozott be az egyetemre, 38 pedig technikusra. kilencven technikus és mérnök tanulmányi tervet készített ismereteinek gyarapítására. a tervezési munka könnyítésére katalógust készítettek az összes eddig elkészült fontosabb tervekről, továbbá a hazánkban gyártott valamennyi automatikáról.

/folyt. köv./

AC